

ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І
ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ МИКОЛИ ЯРМАЧЕНКА
НАПН УКРАЇНИ

ПОДОЛАННЯ ТРУДНОЩІВ ЧИТАННЯ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

АРКАДЬЄВА ОЛЬГА

НАПН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ
СПЕЦІАЛЬНОЇ
ПЕДАГОГІКИ І
ПСИХОЛОГІЇ
імені Миколи
Ярмаченка

КИЇВ-2025

УДК 379.823-022.334:616.89-008.434.5(075)

Друкується за рішенням вченої ради Інституту спеціальної педагогіки і психології імені
Миколи Ярмаченка НАПН України (протокол № 8 від 26. 06. 2025 р.).

Рецензенти:

О. В. Нагорна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

М. І. Бондаренко – директор Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Жидачівської міської ради Стрийського району Львівської області

Аркадєва О.О.

Подолання труднощів читання: навчальний посібник. – Київ, 2025. – 108 с.

Навчальний посібник призначений для подолання труднощів читання у дітей молодшого шкільного віку з позицій психолінгвосинергетичного підходу до їхнього подолання, що дає змогу урахувати індивідуальні особливості розвитку, механізми їхнього виникнення та обрати відповідну систему вправ, реагуючи на потреби школяра. Зміст посібника складається з завдань, які сприяють подоланню труднощів читання та удосконаленню читацької компетентності молодшого школяра, забезпечуючи підтримку належного рівня мотивації учнів у процесі долаття бар'єрів, що можуть бути спричинені особливостями розвитку і потребувати ергономічних моделей підтримки. У посібнику представлено лаконічні коментарі для взаємодії дітей з дорослими (фахівцями, батьками), що дають змогу правильно організувати роботу з матеріалами посібника.

Посібник призначено для молодших школярів з труднощами опанування навички читання, вчителів-логопедів спеціальних загальноосвітніх шкіл, вчителів-логопедів логопедичних пунктів системи освіти, вчителів-логопедів та інших фахівців інклюзивних закладів освіти та інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічних працівників, студентів і викладачів закладів вищої освіти, батьків.

ISBN 978-617-8531-54-6

© Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2025

© Аркадєва О. О., 2025

Зміст

Вступне слово.....	3
Умовні позначення.....	4
Розділ I «Допитливі очка» (розвиток та вдосконалення зорових вмінь)	
Розвиваємо оченята.....	6
Тренуємо оченята.....	25
Розділ II «Уважні вушка» (розвиток та вдосконалення слухових вмінь)	
Розвиваємо слух.....	43
Тренуємо слух.....	50
Розділ III «Читайлик» (удосконалення навички читання).....	66
Література.....	109

Вступне слово

ЛЮБИЙ ДРУЖЕ!

Цей посібник розроблено спеціально для тебе! Він стане тобі помічником та другом! З ним ти зможеш подолати всі труднощі, які виникали в тебе у читанні. Натренуєшся і вдосконалиш свої навички читання, дізнаєшся нове і цікаве, весело проведеш час!

Ти отримаєш такі супер-сили:

- швидко знаходити подібності та відмінності на зображеннях;
- знаходити шлях із заплутаних лабіринтів, натренувавши зорову увагу;
- співставляти і порівнювати предмети;
- швидко складати ціле з частин;
- розрізняти літери та їх елементи, читати і писати їх вірно;
- чітко і правильно вимовляти звуки;
- чути і відрізняти звуки мовлення та навколишнього світу;
- чути музику, її ритм і темп, навіть спробуєш себе в ролі диригента;
- будеш вміти правильно виділяти місце звука в словах та складах;
- навчишся роботи аналіз та синтез слів зі звуків та складів;
- шукати і виділяти потрібні слова серед літер та тексту;
- дізнаєшся багато нового з народної мудрості;
- зможеш прочитати цікаві тексти повні пригод та веселощів.

Хай твоє навчання буде приємним, комфортним і цікавим!

З радістю навчайся і пізнавай нове! У тебе все вийде!

Умовні позначення:

Розділ I «Допитливі очка»

- Простий рівень (на цьому рівні ти зможеш потренувати свій зір, виконуючи цікаві завдання)

- Ускладнений рівень (виконання завдань цього рівня поступово будуть ускладнюватися, порівняно з простим рівнем, і удосконалювати твої зорові вміння)

Розділ II «Уважні вушка»

- Простий рівень (на цьому рівні ти будеш тренувати свій слух, зможеш розрізняти звуки, до яких раніше не прислухався)

- Ускладнений рівень (цей рівень передбачає складні, але цікаві завдання, виконання яких значно удосконалисть твої слухові навички)

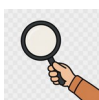
Розділ III «Читайлик»

- У цьому розділі ти покращиш та удосконалиш свої навички читання

– словничок;

– уважно роздивись, дослідди;

– тобі знадобиться допомога батьків чи педагогів

- чи знаєш ти?

- зіскануй QR-код

Розділ I

«Допитливі очка»

Розвиваємо оченята

«Фокусник» Для цієї гри тобі знадобиться допомога

батьків чи вчителя. Розглянь уважно малюнок приблизно 5

секунд і запам'ятай предмети, що на ньому зображені.

Заплющ очі, в цей час дорослий закриє рукою якийсь предмет на малюнку, а ти коли розплющиш очі маєш відгадати, чого не стало.

Зіграй у подібну гру вдома з батьками. Для цього використовуй іграшки чи предмети побуту, накриваючи їх тканиною чи хусткою.

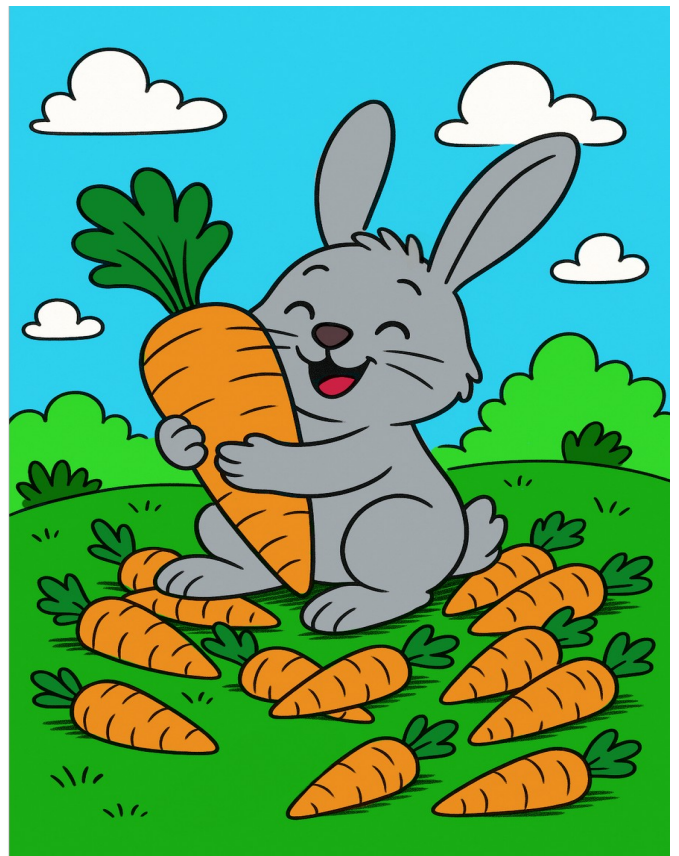
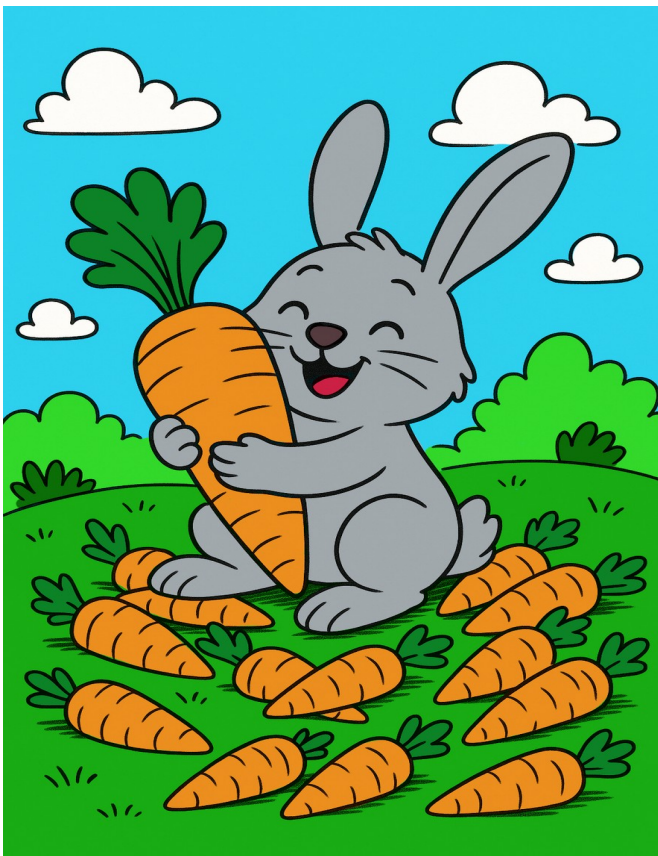

«Відмінності» Роздивись уважно малюнки і порівняй їх.

Чим вони відрізняються? Знайди 2 відмінності на першому малюнку із зайчиком, 4 відмінності на 2 малюнку з ведмедиком та 10 відмінностей на третьому малюнку з крокодилом.

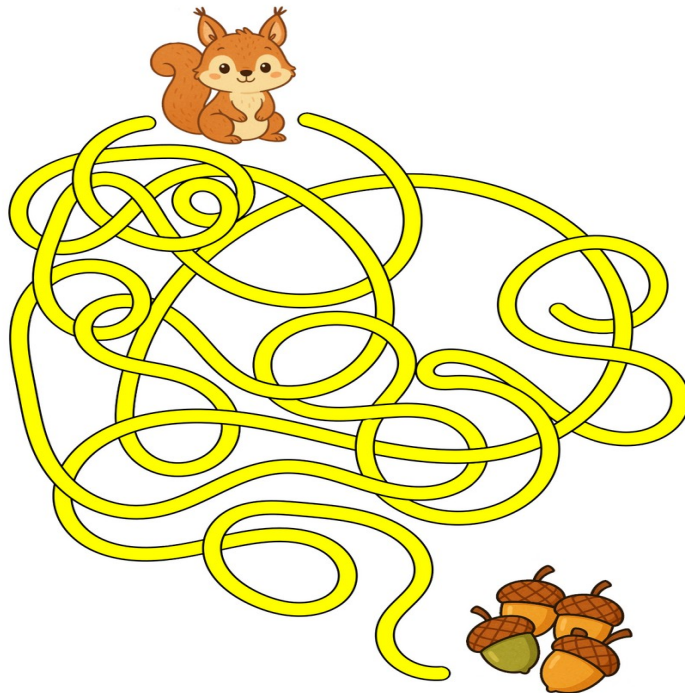

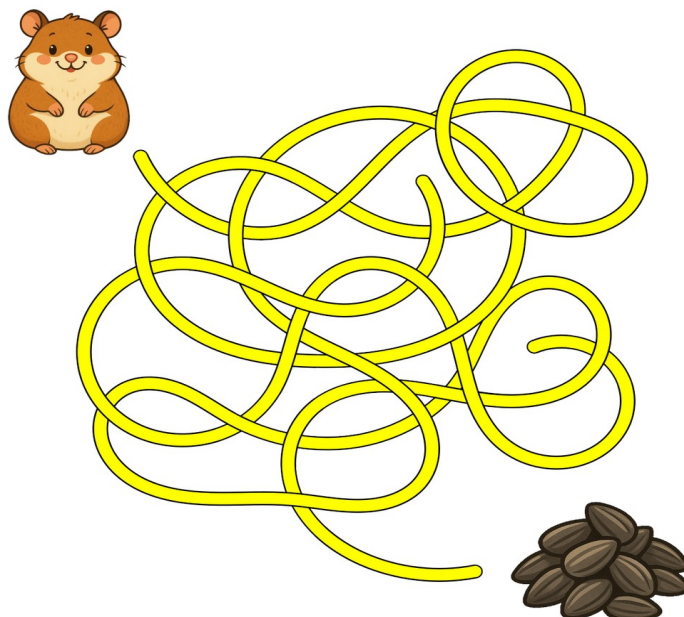

«Лабіринти»

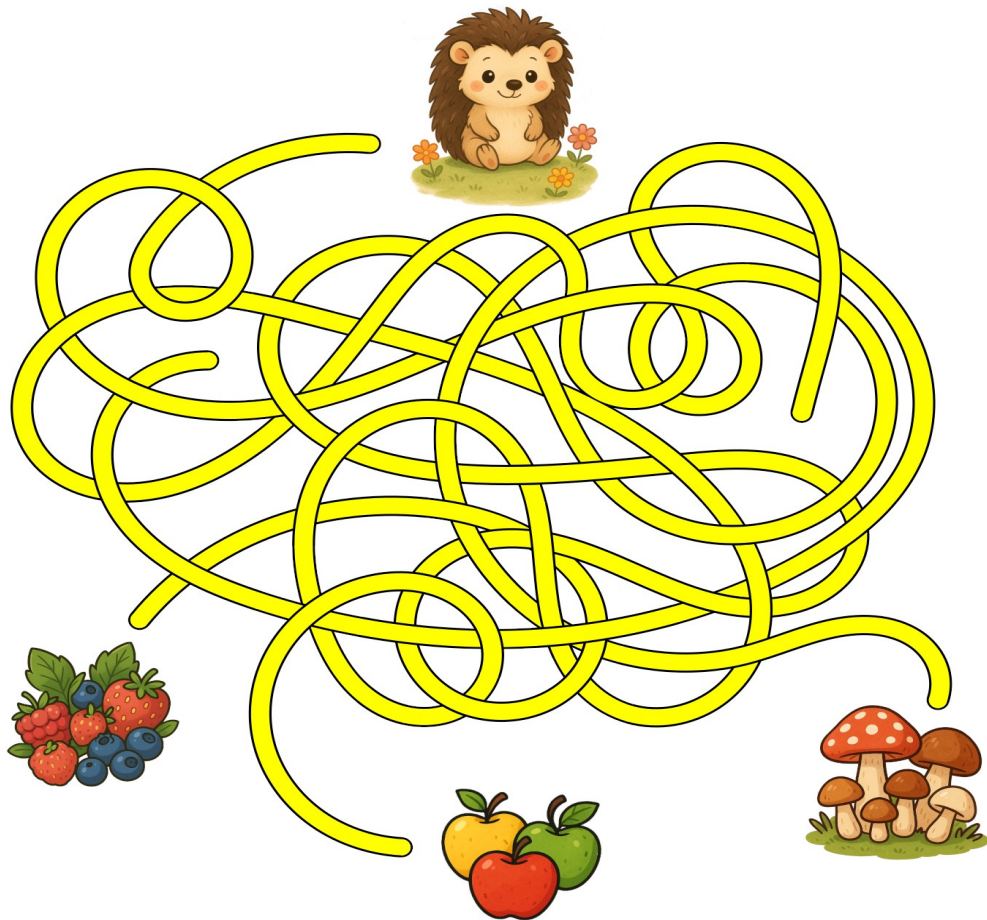
Допоможи білочці дійти до жолудів (проведи білочку, використовуючи олівець). Тепер спробуй провести білочку тільки за допомогою очей.

Прослідкуй пальчиком доріжку, яка приведе хом'ячка до їжі

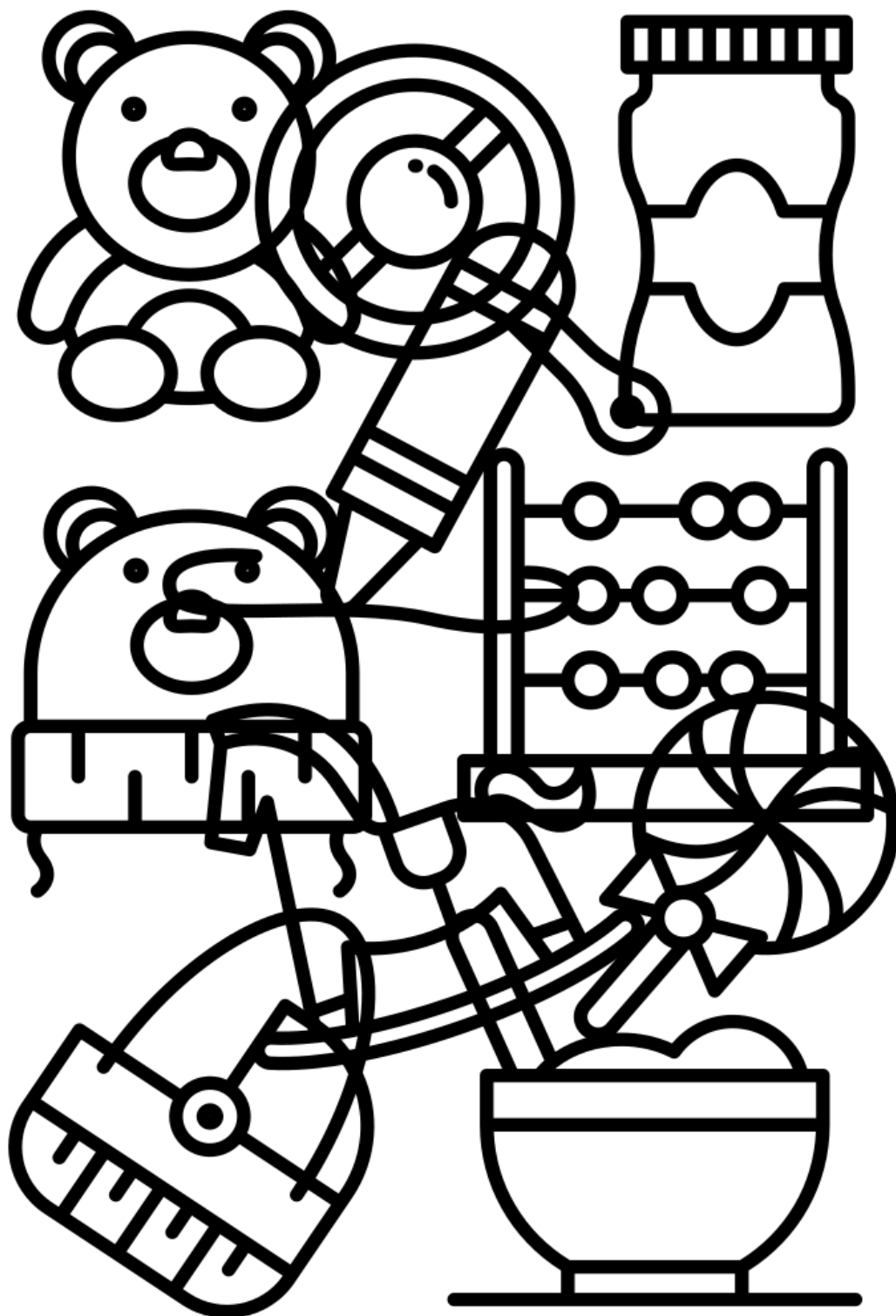

Проведи їжачка до дарів осені спочатку за допомогою олівця чи пальчика, а потім тільки оченятами

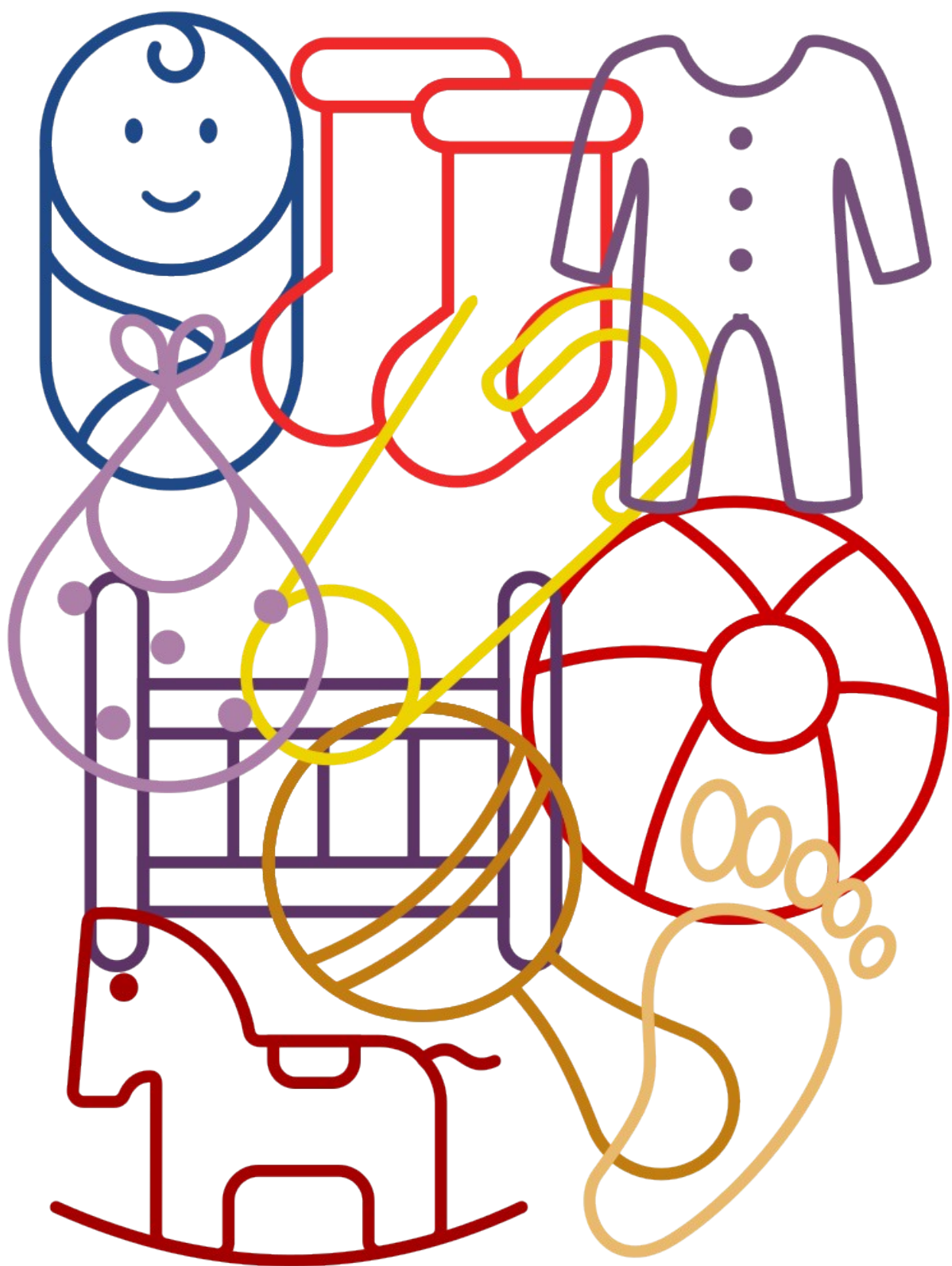

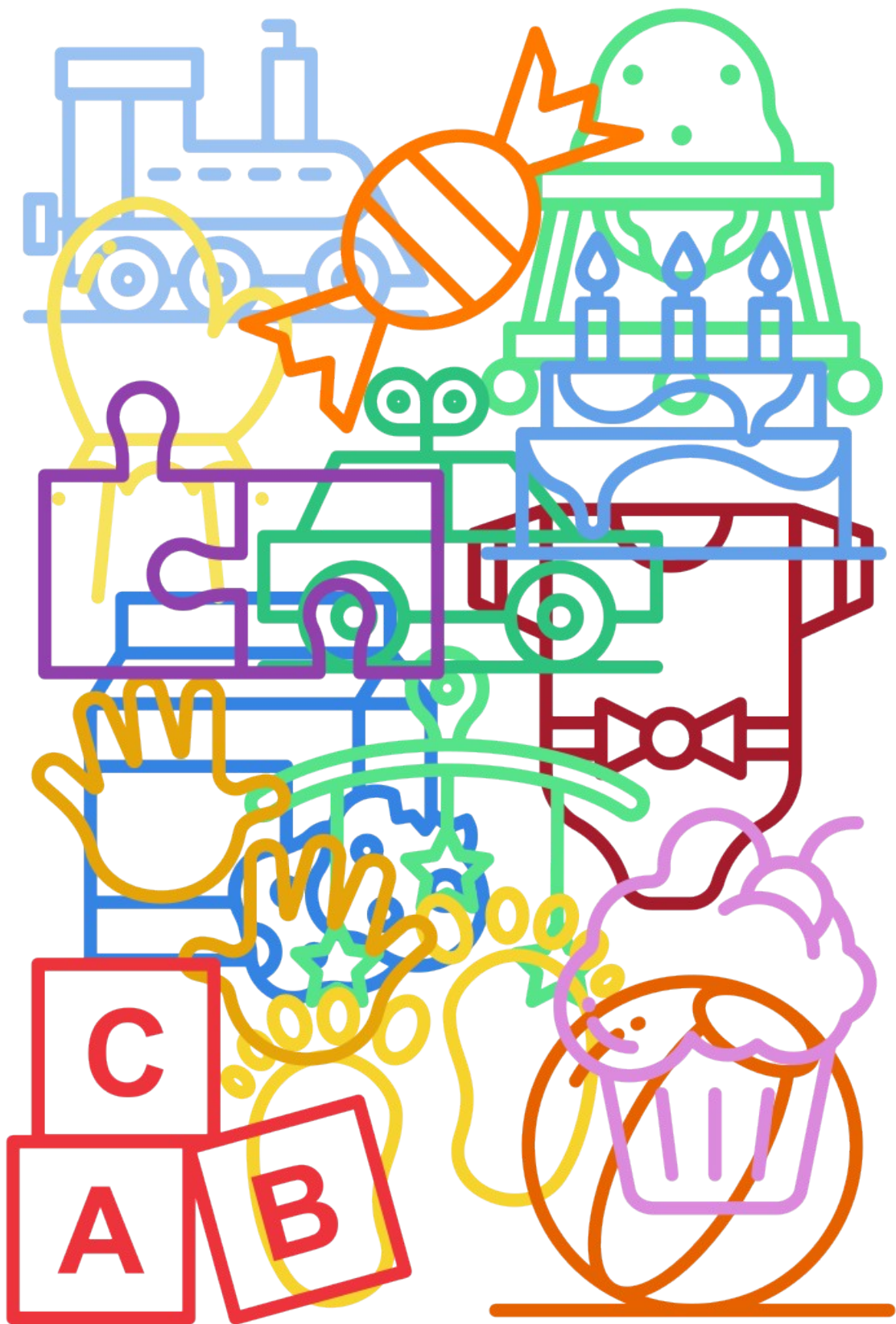
«Замасковані фігури» Уважно розглянь і назви всі тварини чи предмети, що заховались на малюнках

нижче.

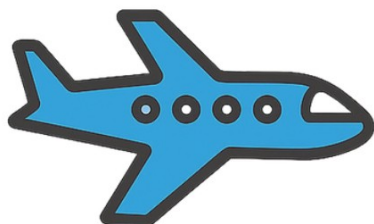
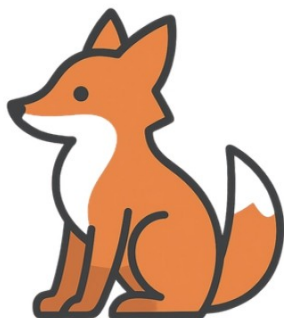
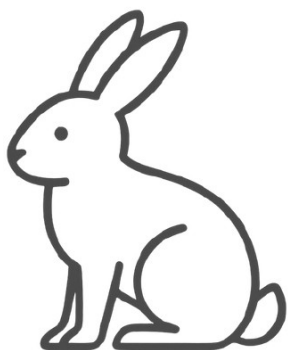

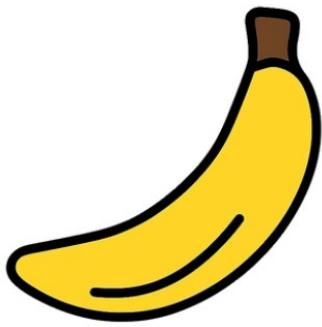

«Знайди тінь» Роздивись уважно малюнки. Знайди до кожного відповідну тінь.

Пропонуємо зіграти у вікторину за

QR-кодом

«Відшукай» Знайди, чітко назви та полічи всі предмети в рамочці на кожен звук. Впиши відповідні цифри у віконця.

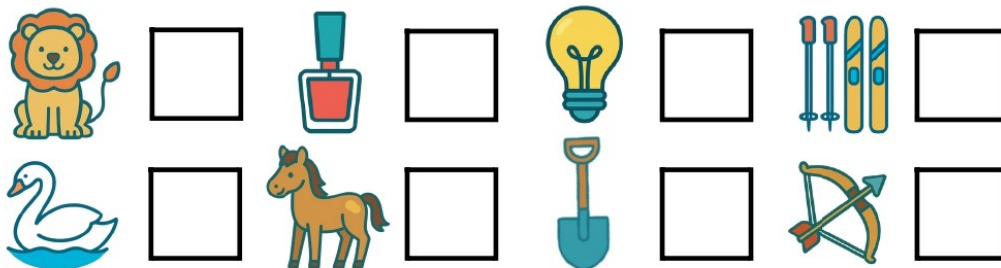
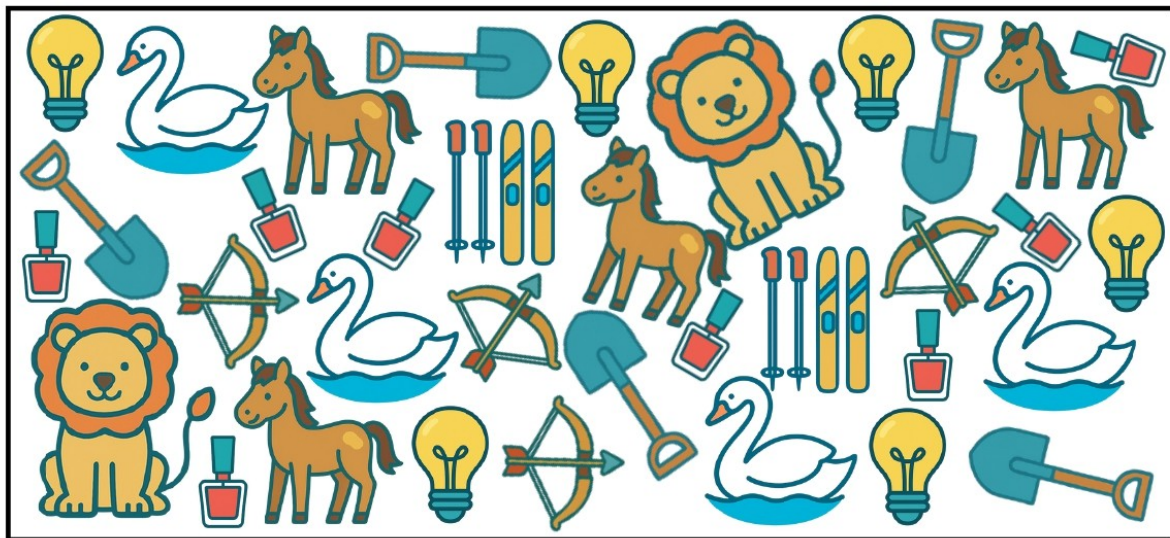
Звук Р словничок: помідор, перець, горох, риба, райдуга, рак, ракетка, кури, черепаха;

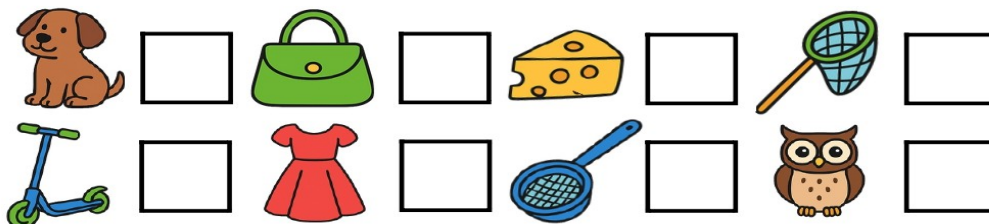
									
									

Звук Л словничок: лев, лак, лампочка, лижі, лебідь, лоша, лопата, лук;

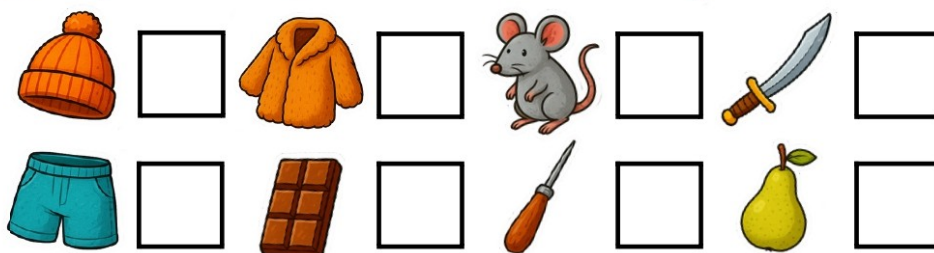

Звук С словничок: собака, сумка, сир, сачок, самокат, сукня, сито, сова;

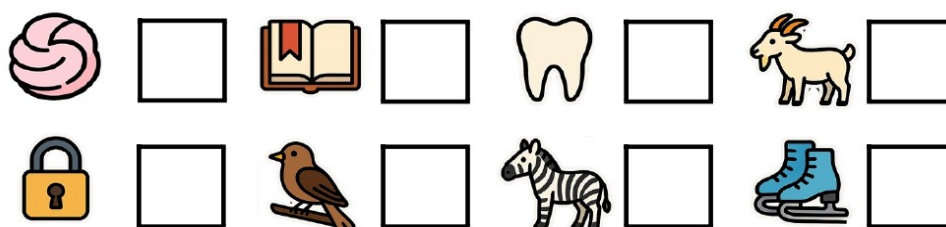

Звук Ш словничок: шапка, шуба, мишка, шабля, шорти, шоколад, шило, груша;

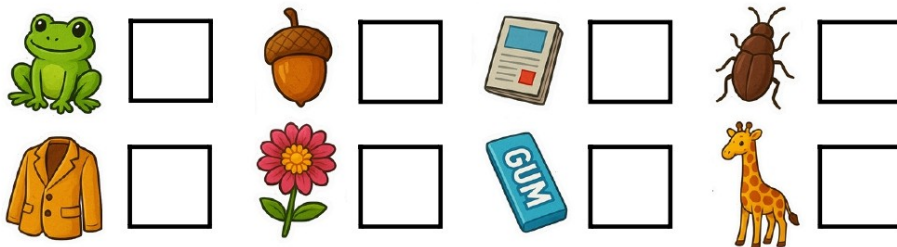

Звук З словничок: зефір, закладка, зуб, козел, замок, зозуля, зебра, ковзани;

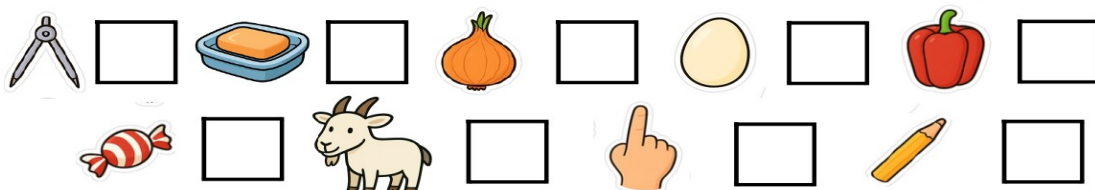

Звук Ж словничок: жаба, жолудь, журнал, жук, жакет, жоржина, жуйка, жирафа;

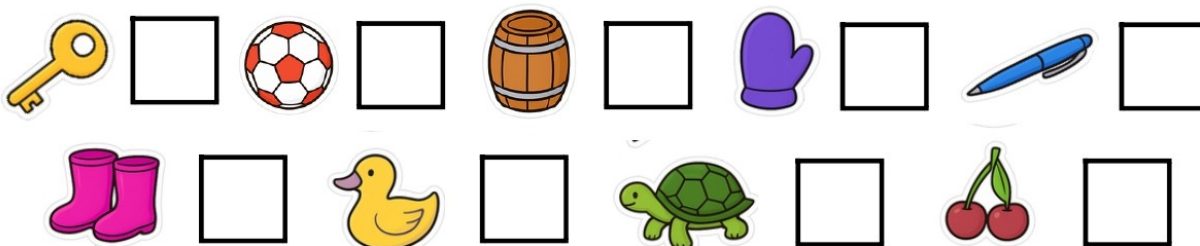
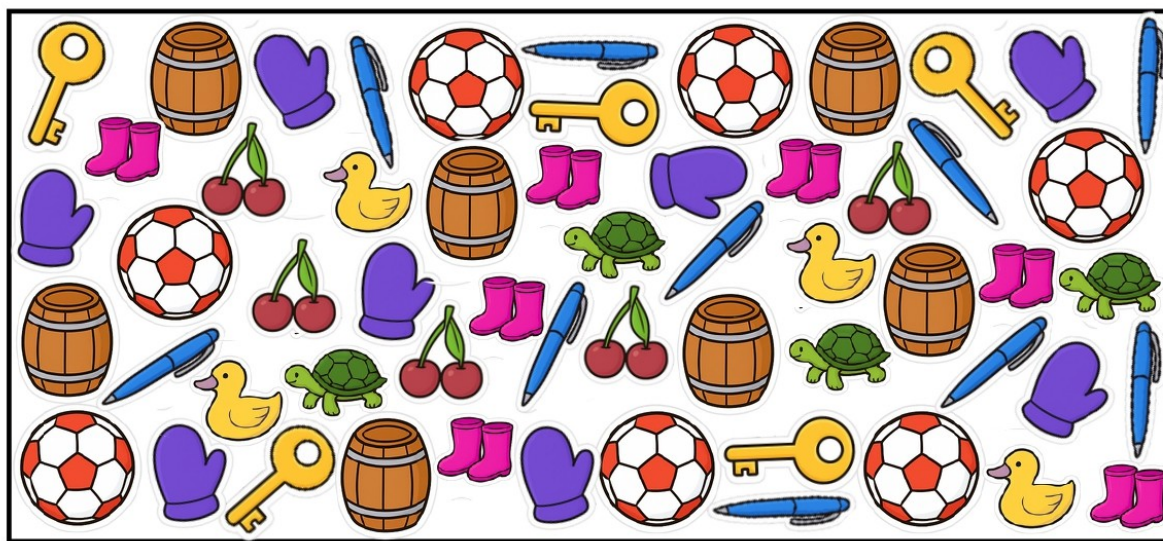

Звук Ц словничок: циркуль, мильница, цибуля, яйце, перець, цукерка, цап, палець, олівець;

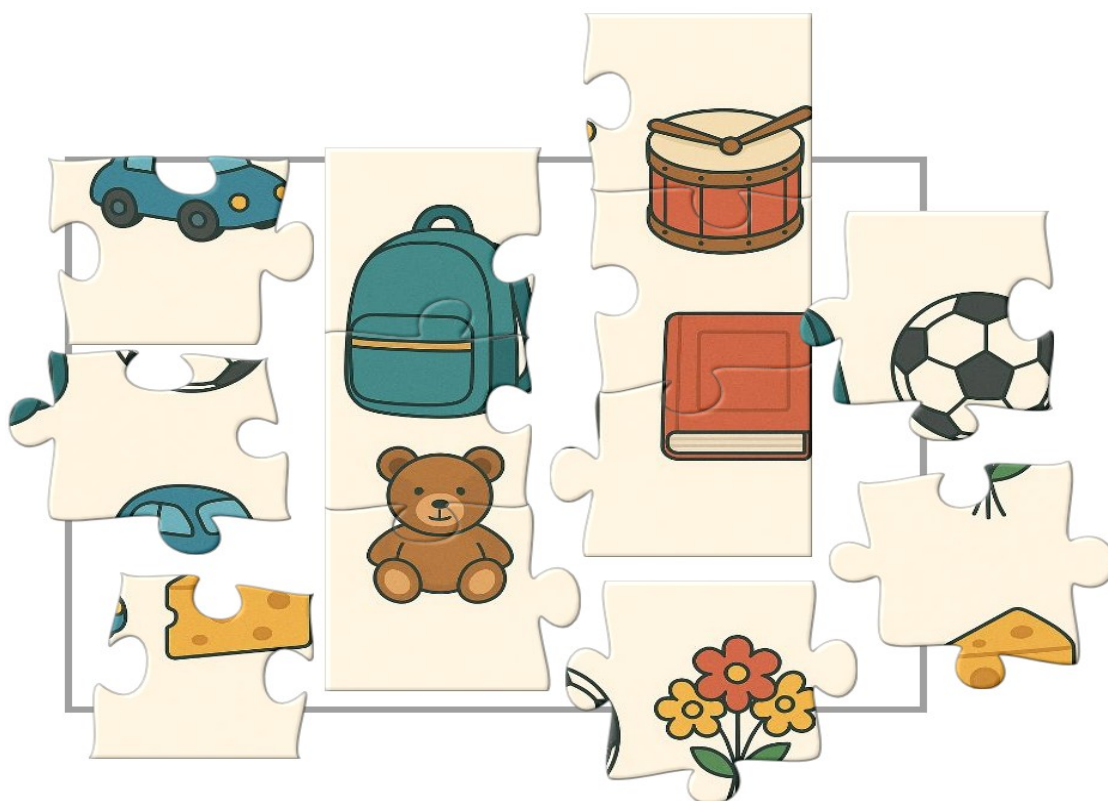
Звук Ч словничок: ключ, м'яч, бочка, рукавичка, ручка, чоботи, качка, черепаха, черешні;

«Пазли» Пограй в інтерактивну гру. Відскануй за допомогою телефону QR-код, перейди за посиланням.

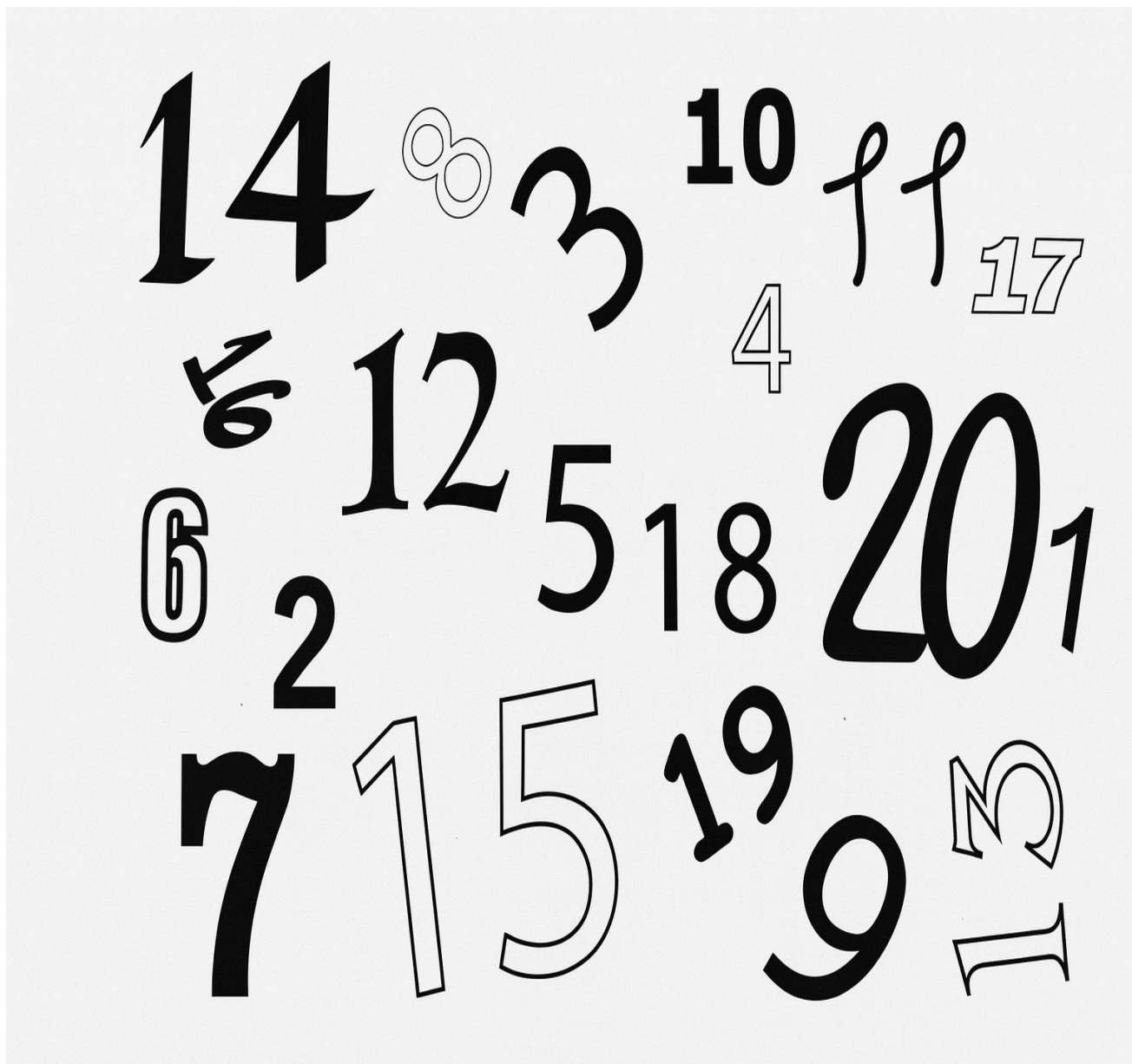
Завантаж в програму малюнок чи фото з твого смартфона і створи власний пазл. Гра почалась! Склади пазл. Коли ти завершиш гру, ти дізнаєшся, скільки часу тобі знадобилось, щоб скласти весь малюнок.

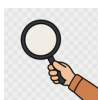

«Загублені цифри»

Знайди і назви цифри по порядку від 1 до 20

«**Магічні таблиці**» Зосередь погляд на виділеній цифрі. Не відводячи погляду від неї, знайди і назви по порядку цифри від 1 до 9 (Таблиці Шульте)

8	2	3
1	6	4
9	5	7

9	2	7
8	1	4
5	6	3

4	7	1
8	2	5
9	3	6

6	3	9
5	8	4
7	1	2

6	5	3
1	2	8
7	4	9

7	2	9
5	8	4
1	3	6

4	2	8
5	1	6
9	3	7

3	7	5
4	6	9
8	2	1

1	5	3
6	2	4
9	8	7

8	2	5
4	9	1
3	6	7

2	5	7
6	1	3
4	9	8

3	9	4
8	5	7
1	2	6

5	9	6
8	1	3
7	4	2

1	2	4
3	8	7
6	9	5

5	9	6
4	8	7
3	2	1

Розділ І

«Уважні очка»

Тренуємо оченята

«Поламані літери» Розглянь уважно знаки. Допиши їх так, щоб вийшли цілісні літери.

«Гра в хованки» Часто літери бувають схожі між собою. Щоб їх відрізнити, треба уважно придивитись і порівняти. Пропонуємо твоїй увазі завдання, які допоможуть тобі краще та швидше знаходити однакові літери.

Знайди та обведи всі літери **Ш** серед схожих:

Ш Щ Ш Щ Ш Ц Ц Ш Ш Щ Ш Щ Ц Ц Ш Ц Щ Ц Щ Ш
Ш Ш Щ Ш Ц Ш Щ Ц Ш Ш Ш Щ Ц Щ Ц Ш Щ Ц
Щ Щ Ц Ц Ш Щ Ц Щ Ш Ц Щ Ш Щ Ц Щ Ц Ц Ш Щ

Знайди та обведи всі літери **Р** серед схожих:

Р Р Ь В Я Ф Р Ф В Ь Б Р Б Р Я Р Я Р Ф Р В Я Ф Р
В Р В Р В Ь В Р Ф Р Ф В Ь Б Р Б Р Я Р Р Р Ф Р В
Я Я Р В Р В Р Ф Р Ф В Ь Б Р Б Р Я Р Р Р Ф Р В

Знайди та обведи всі літери **С** серед схожих:

С С Є Е С Е Є Е С С Є Е С Є Є Е С С Є Е С С Є С
С С Є Е С С Є Е С С Є Є С Є Е С С Є Е С С Є Е С
С Є Е С С Є С С Є Є С Є Е С С Є Е С С Є Е С Е

Знайди та обведи всі літери **З** серед схожих:

З З В Р З Б Ь З З З В З В З З Р З З З В З Б З З Р З
З З Б Ь З З В З З В В Р З Б Ь З З З В З В З З Р З
З З В З Б З З З В З В З З Р З Б Ь З З З В З З Р З

Знайди та обведи всі літери **П** серед схожих:

П П М Л Н Й П П П П М Л Н Й П П П П П П Н И
Й П П П П М Л Н Й П П П П М Л Н Й П П П П П
П Н И Й П П П П М Л Н Й П П П П П П П М Л Н

Знайди та обведи всі літери **К** серед схожих:

К К Ж Х К К Ж Х К К Ж Х К К К Х К К Ж Х К К Ж Х К
К Ж Х К К Х Х К К Ж Х Х К К К Х К К Ж Х К К Ж Х К
К Ж Х К К Х Ж Х Х К К К Х К Ж Х Х К К К Х К Ж Х

Знайди та обведи всі літери **Д** серед схожих:

Д Л Д Д Д Л Д П Д Л Д П Д Л Д П Л Л Д П Д Л Д
П Д Л Д П Д Л Д П Д Л Д П Д Л Д П Д Л Д П Д Л Д
Д Д Л Д П Д Л Д П Д Л Д П Д Л Д П Д Л Д П Д Л Д

«Додай кольору» Знайди і зафарбуй кольоровим

олівцем всі клітинки, в яких є літера **«А»** (З, Ж, Р, С, Ш). Шукай почергово рядок за рядком. Полічи і впиши у вільну клітинку цифру, скільки літер ти знайшов.

А	Л	В	А	Л	А	Л	Д	Л	Д
Д	В	В	Н	В	Б	В	Л	Б	А
Б	Д	А	Л	Д	Д	Д	А	П	Д
Д	Д	П	В	В	А	Л	В	П	Б
А	П	Б	А	П	Д	А	Д	А	А
В	А	Л	Д	Д	П	П	П	П	В
Д	Ш	В	Н	А	Ш	Д	В	Ш	П

В	З	Р	Ь	З	Ь	Р	Б	З	Р
Р	Ь	Б	З	Л	В	З	Ь	З	З
Б	В	З	В	Ь	Р	В	З	В	В
З	Б	Ь	Б	З	Б	Б	З	Б	Б
Л	Р	Б	З	Р	Ь	Р	З	Р	Л
Р	З	З	В	З	З	Б	Б	Ь	В
З	Ь	З	Ь	Б	Ь	З	Р	З	Б

Ж	И	Х	Х	К	И	Х	Л	Х	Ж
К	Ж	К	Л	Ж	Л	Ж	К	И	К
Х	Х	К	Х	Л	К	К	Х	Ж	Л
	Ж	Х	Ж	Х	Х	Ж	Л	Х	Ж
Х	К	К	И	Ж	И	Л	К	И	К
Ж	Х	Л	Х	К	Л	К	Л	Ж	Х
Х	И	Ж	Л	Л	Ж	И	Ж	Л	К

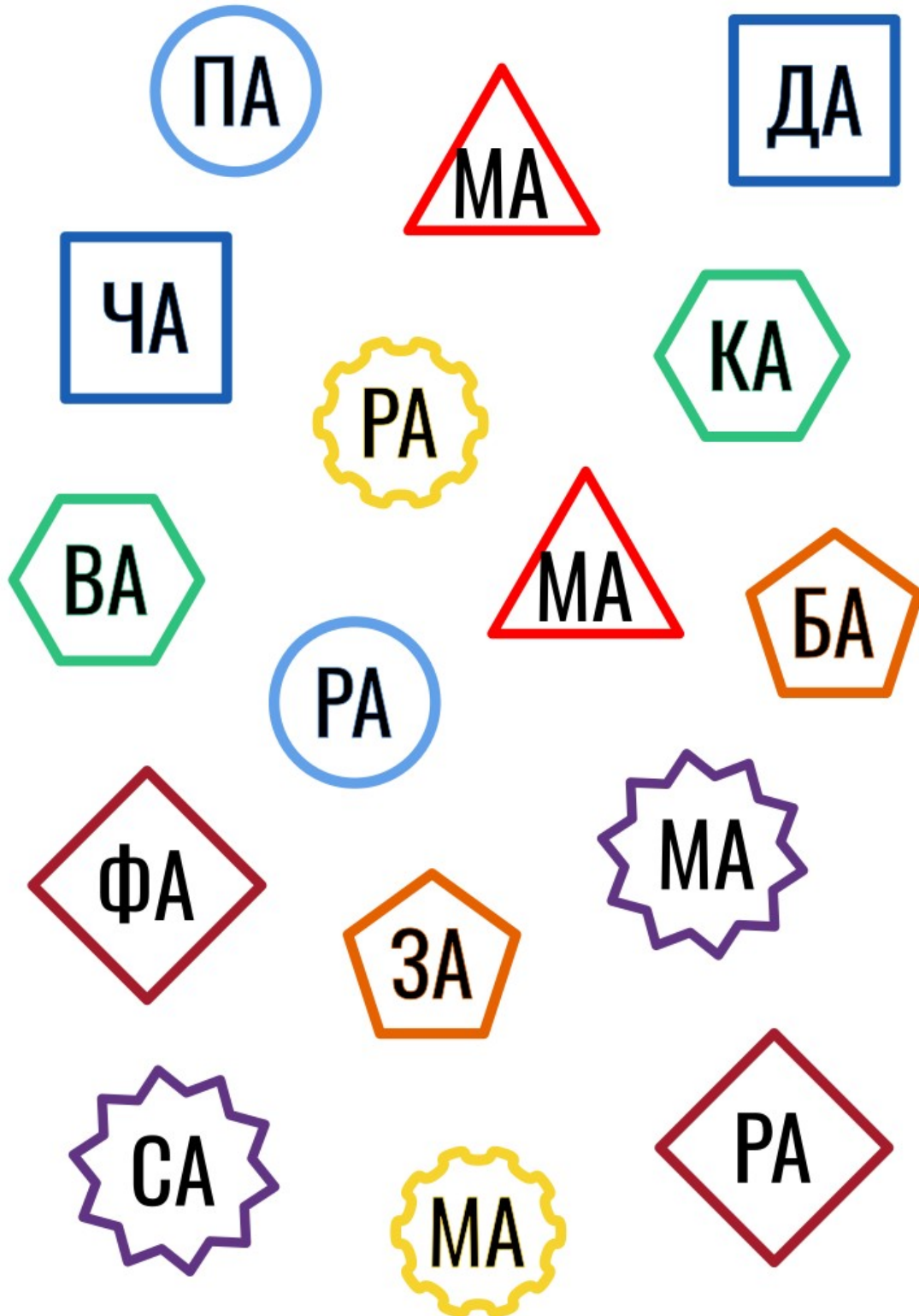
Р	Ь	Б	Ь	Я	Р	Б	Я	Б	Р
Б	Р	Р	Я	Р	Я	Я	Р	Р	Б
Я	Р	Я	Р	Я	Р	Ь	Б	Ь	Ь
Р	Ь	Б	Я	Б	Б	Я	Р	Я	Р
Б	Р	Р	Б	Р	Я	Р	Б	Я	Б
Я	Р	Б	Я	Б	Р	Ь	Я	Р	Р
Р	Я	Ь	Р	Ь	Я	Ь	Я	Я	Я

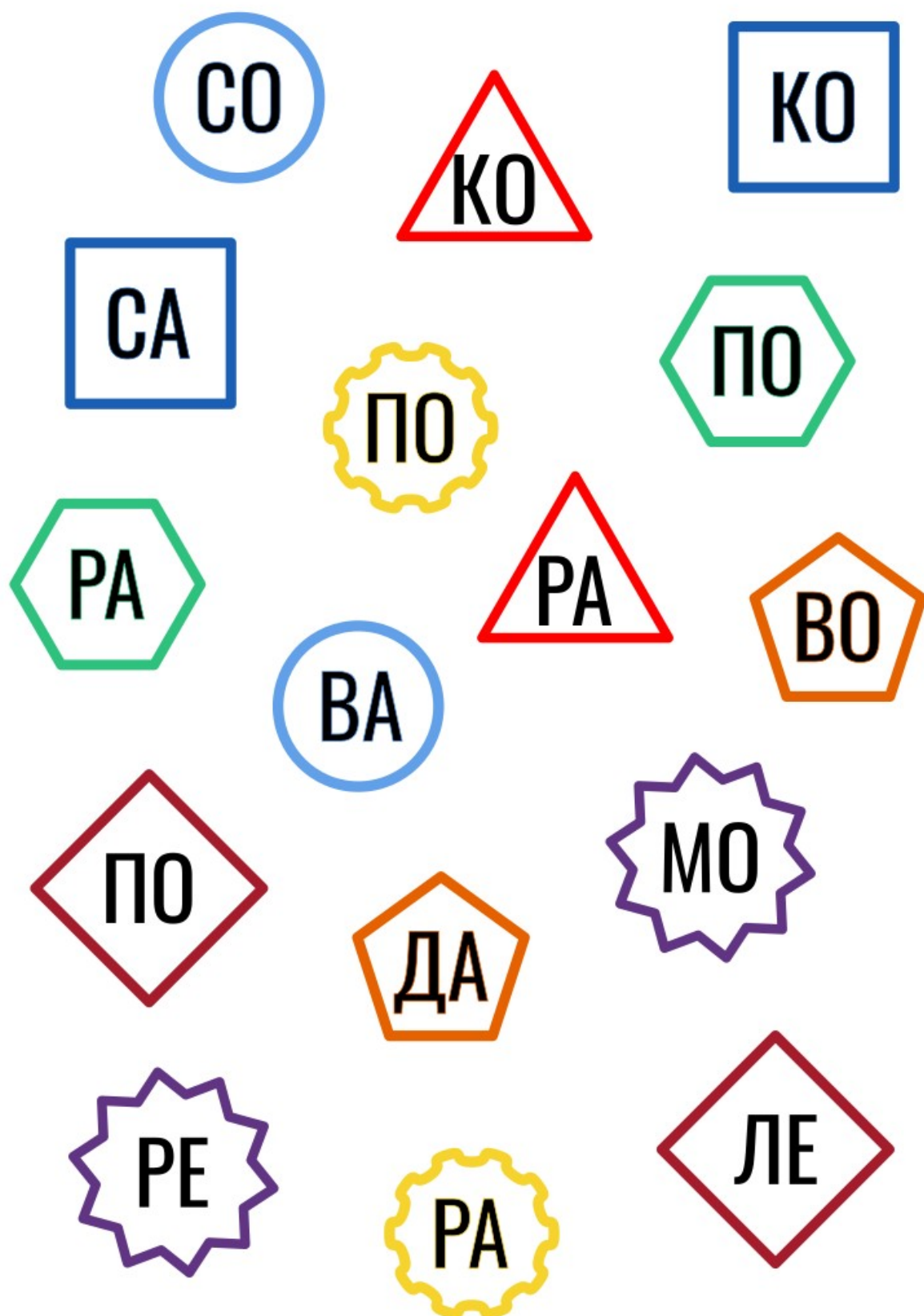
€	3	C	3	C	€	3	3	3	3
3	C	C	€	C	C	C		€	C
C	€	€	3	€	€	€	C	3	€
3	C	3	3	3	3	C	3	€	C
C	€	3	C	3	C	3	C	C	€
3	C	€	3	€	3	€	€	3	C
C	3	3	C	3	C	C	3	€	3

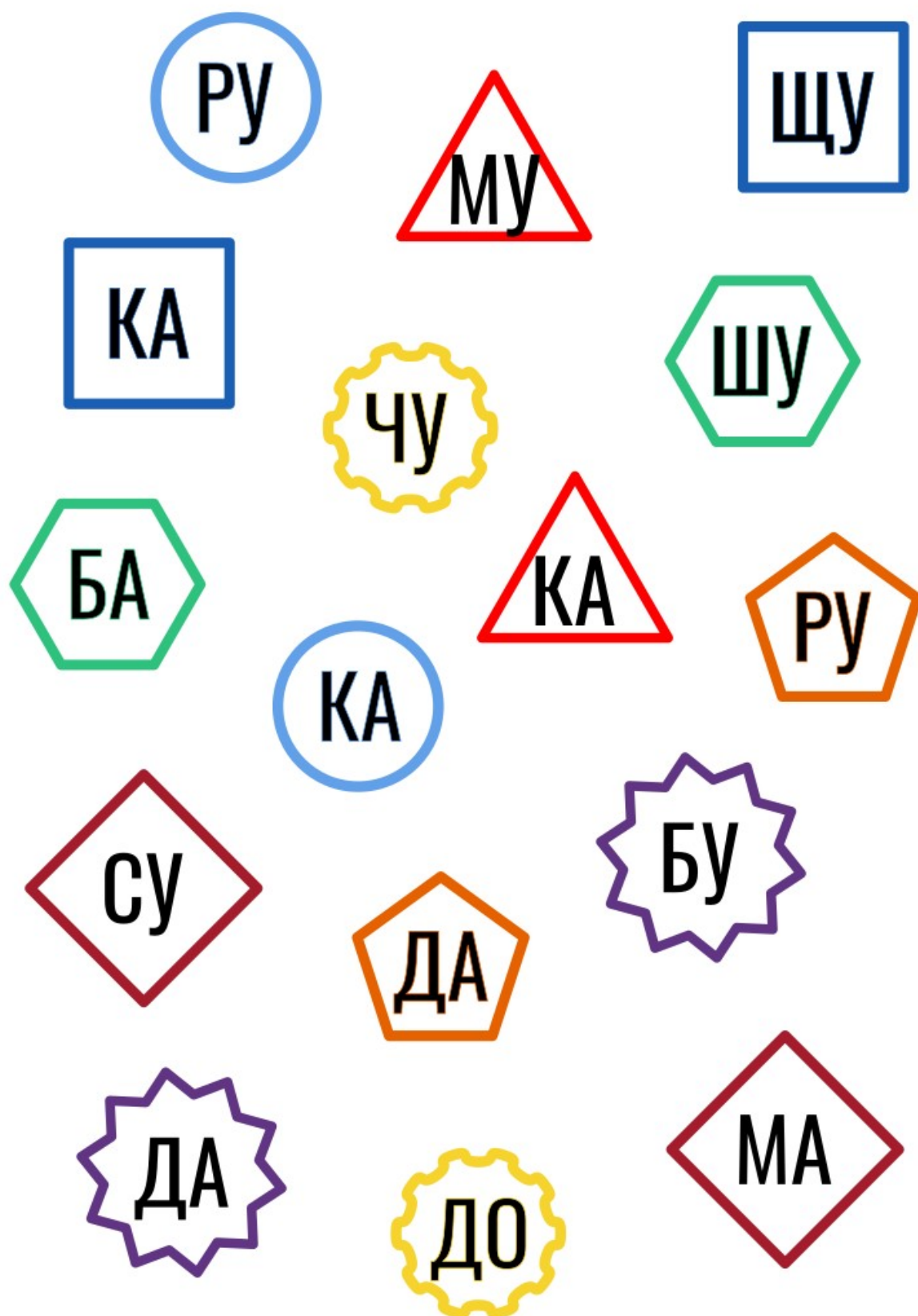
Ш	Щ	Ш	Ц	Ц	Ш	Щ	Ч	Щ	Щ
Ц	Ч	Ц	Щ	Ш	Ч	Ц	Ш	Ш	Ц
Ш	Щ	Ш	Ч	Ч	Ш	Ч	Щ	Ц	Ч
Ш	Ч	Ч	Ч	Ш	Ц	Ш	Ч	Ш	Щ
Ц	Ш	Ц	Ш	Щ	Щ	Ц	Щ	Ч	Ш
Щ	Ч	Ч	Ц	Ш	Ч	Ш	Ш	Щ	Ш
Ц	Ш	Ш	Щ	Ч	Щ	Ч	Ц	Ш	Щ

«Словесне намисто» Знайди однакові геометричні фігури зі складами і об'єднай їх в слова.

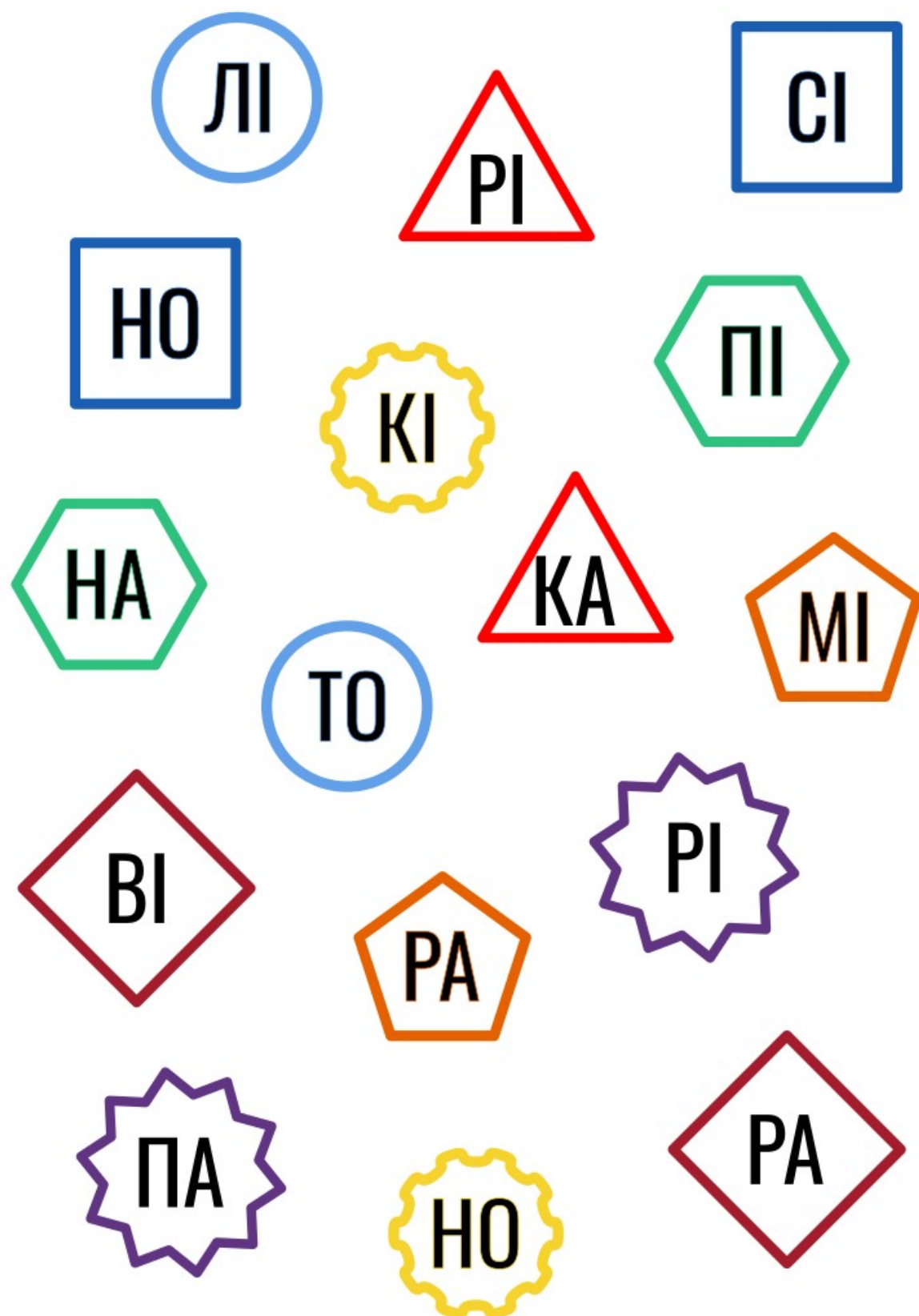

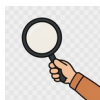

серед літер А. Прочитай їх чітко й злитно.

ААААААСОНААААМАКААААРАКААААЛАКААА
АНЕБОААААЛІСААААДІМААААХЛІБАААААСНІГА
АААДЗВІНАААААНІЧААААПІЧААААКІТАСАДАААА
ААВОВКААААДОЩАААБРАТААААЛІДАААСТІЛ
АААСМІХААМІСТАААААААААААНІСААААААКРАЙ
ААААААААААЛАНААААААА

ААААВІКНОААААЛІТОАААААВОДАААААТРАВА
ААААПОЛЕААААМОРЕААААААОСІНЬААААААК
АЗКАААААРАНОКААААААВЕЧІРААААААААСОНЦ
ЕАААААРІЧКААААААААААХАТАААААААВЕСНААА
АААШКОЛАААААААААААА

АААААМАШМНААААААМАЛИНААААААДОРОГ
АААААМУЗИКАААААКРАЇНААААААУЧИТЕЛЬАА
АВІКОНЦЕАААААПОРАДАААААААЯГІДКАААААВ
ЕСЕЛКААААААА

Розділ II

«Уважні вушка»

Розвиваємо слух

«Уважні вушка»

Для цієї гри тобі потрібна допомога дорослого. Він буде плескати в долоні за твоєї спиною, а ти повинен вгадати (порахувати), скільки разів пролунали оплески. Дорослий може обрати навмання послідовність відтворення оплесків.

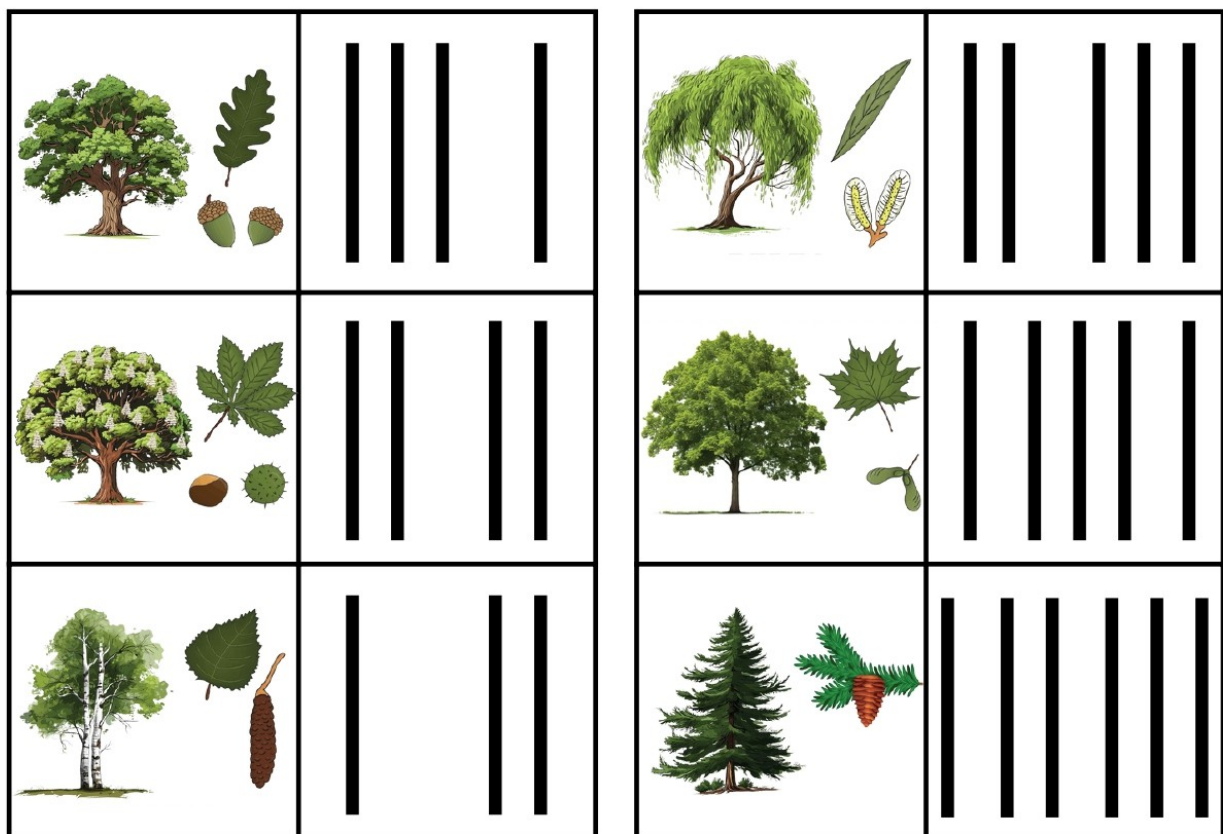
!!! !!!!! !!!!!!! !! !!!!! !!! !!!!!!!!! !!!!! ! !!

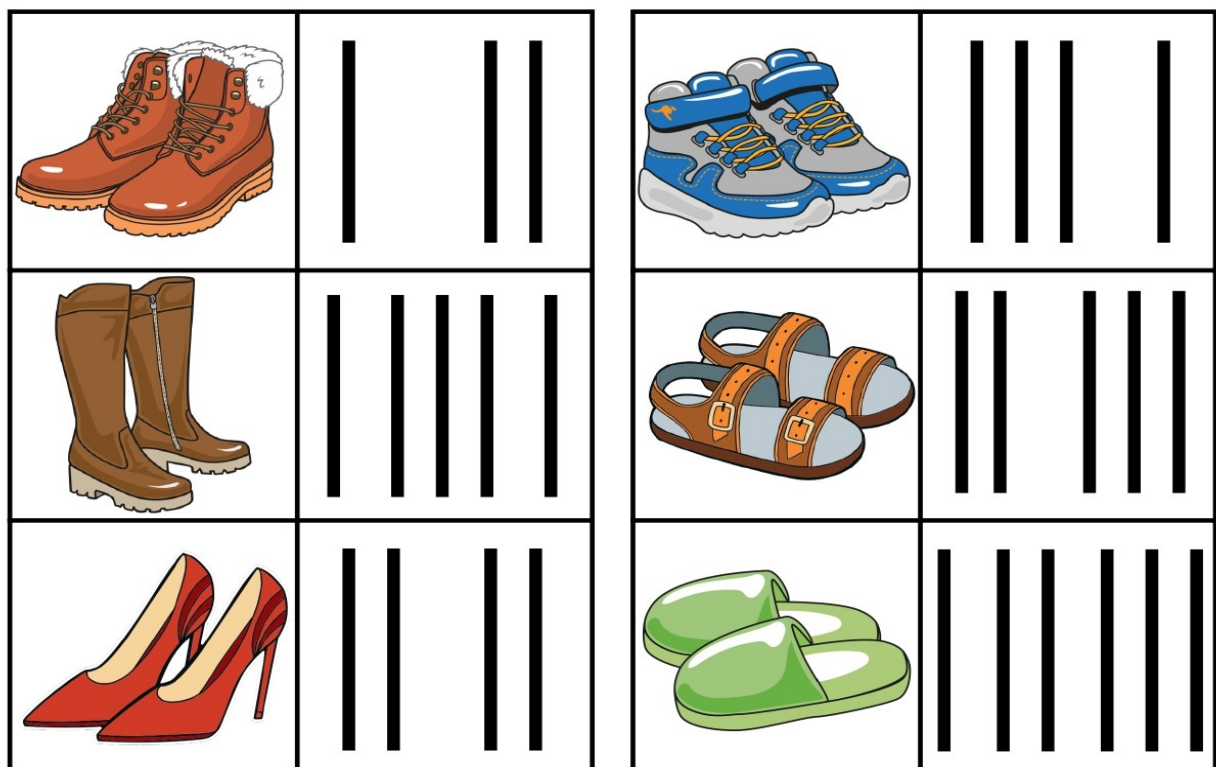
«Хто стукав?» Попроси дорослого пограти з тобою в

цю гру. Дорослий буде відстукувати ритмічний малюнок, що поруч біля малюнків предметів, а твоє завдання вказати на малюнок, який “прозвучав.

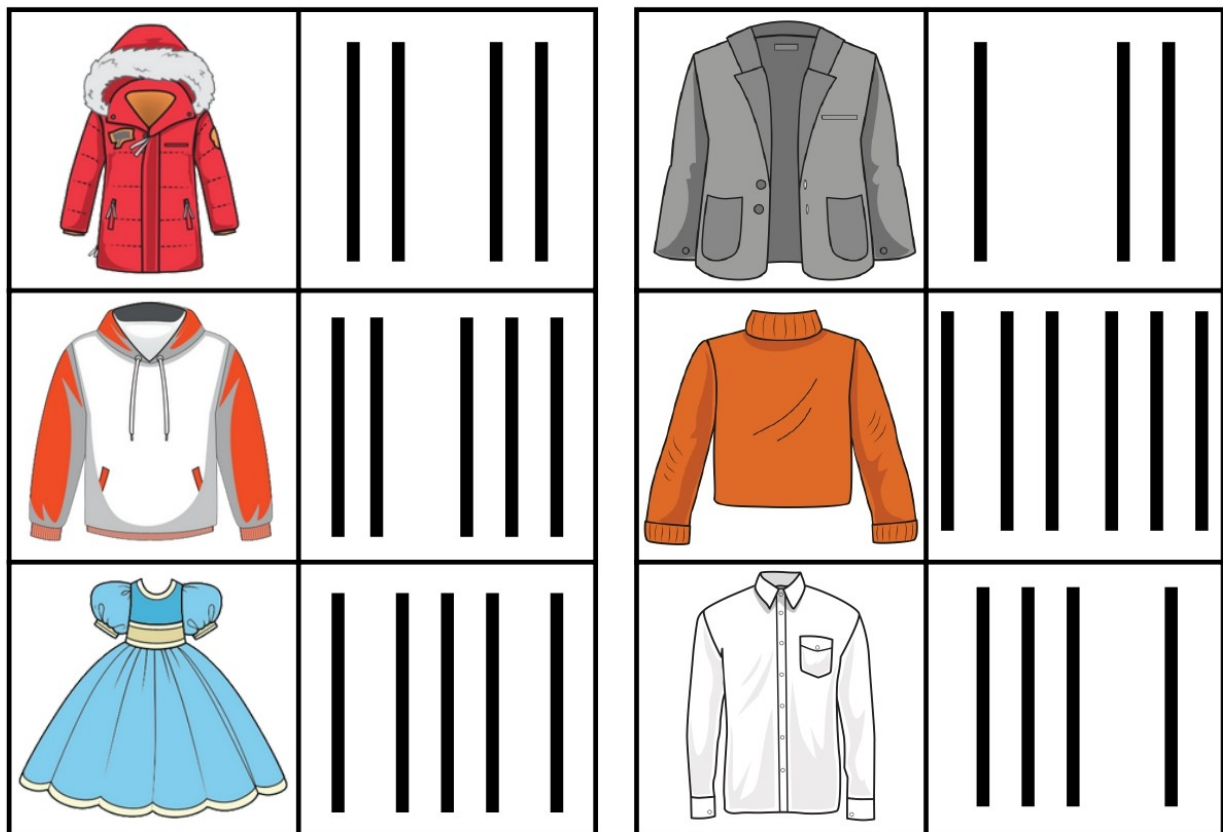
Покажи, на якому дереві стукав дятел? Назви його. Чи знаєш ти назви всіх дерев на малюнках? Назви їх.

Яке взуття зремонтував чоботар?

Який одяг пошила швачка?

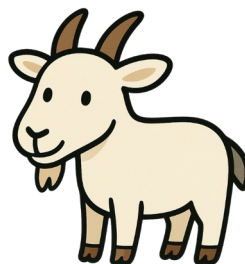
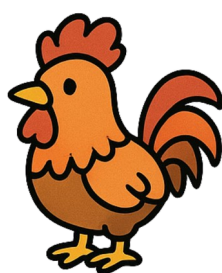
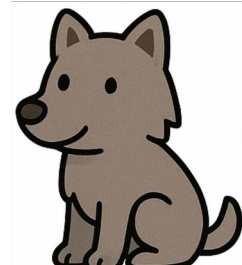
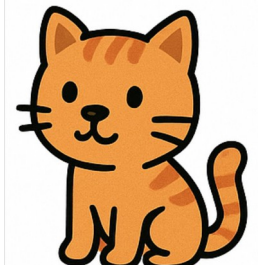
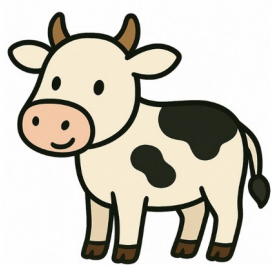
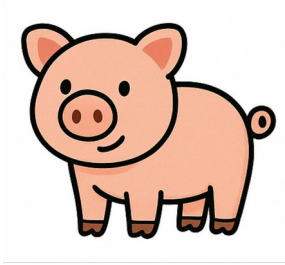
«Послухай і скажи, що звучало?»

Для цієї гри тобі буде потрібний смартфон. Зіскануй QR-код поруч, перейди за посиланням. Прослухай звуки по порядку і скажи, що звучало?

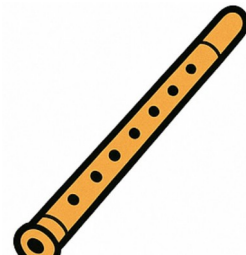

«Кумедні тварини» Послухай, скажи і покажи, хто з тварин звучав?

«Музичні інструменти» Послухай і скажи, який музичний інструмент щойно звучав?

«Диригент» Подивися відео за QR-кодом. Послухай мелодію і спробуй її відтворити рухами за

допомогою пальчика чи палички, використовуючи символи, що зображені на схемах внизу. Старайся прислухатись до темпу і ритму мелодії/пісні.

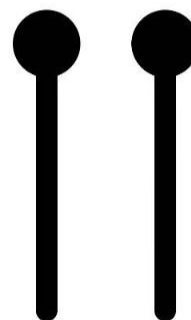
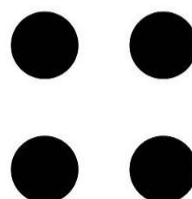
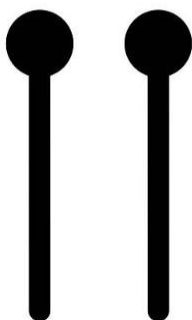
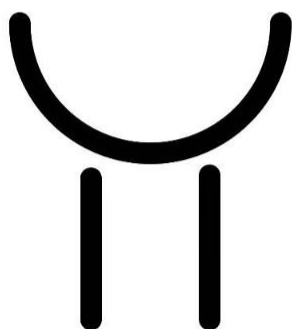
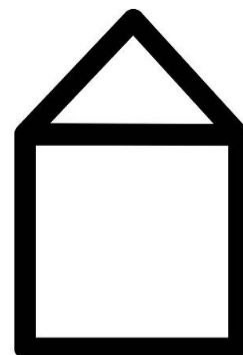
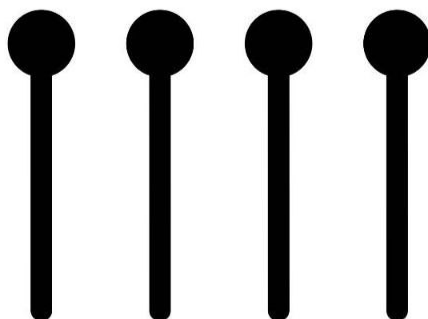
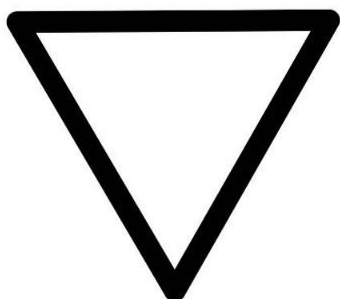

Відтворення мелодії за допомогою таких знаків називається музикограма.

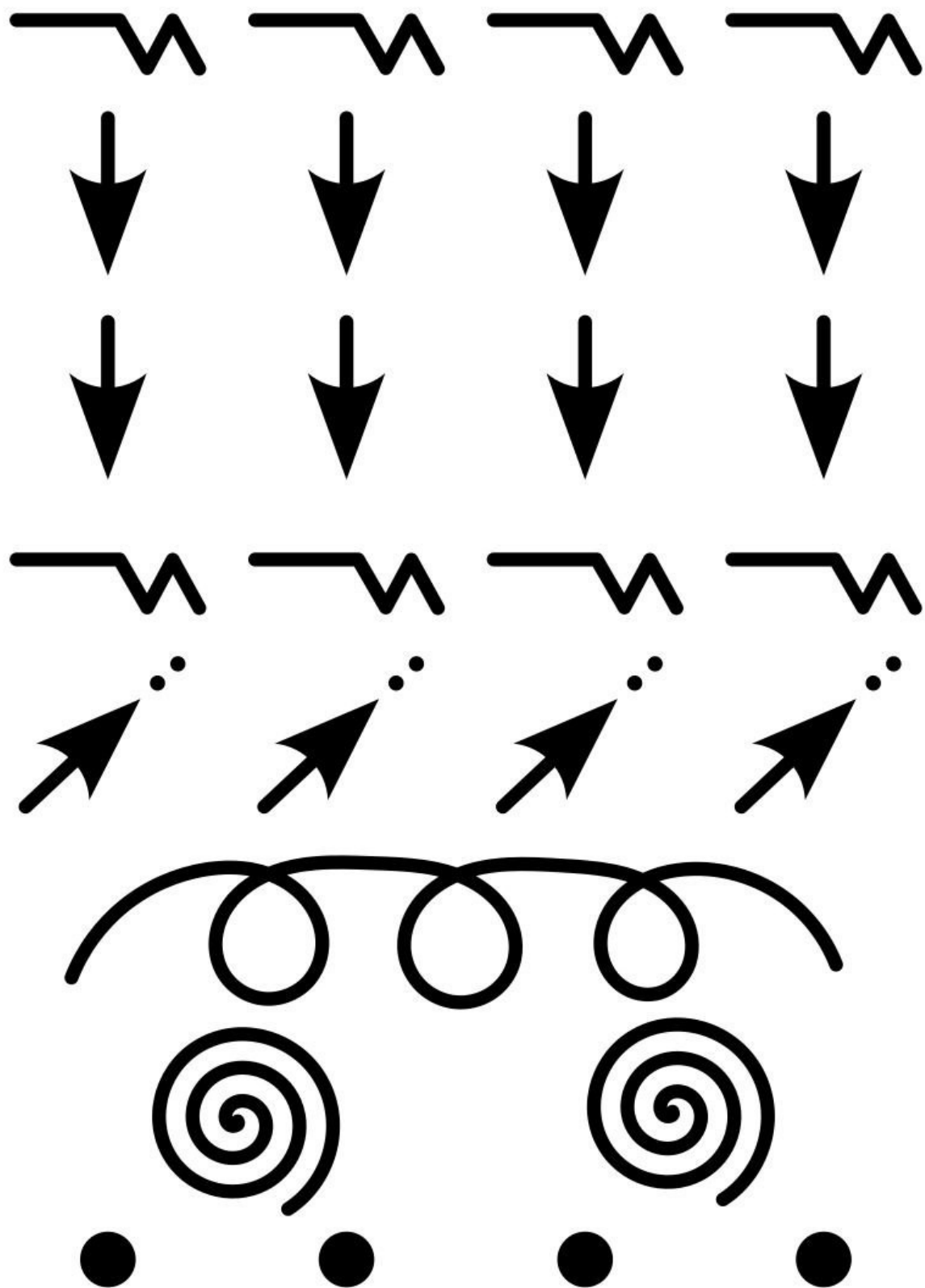
Спробуй «помалювати» двома руками по черзі.

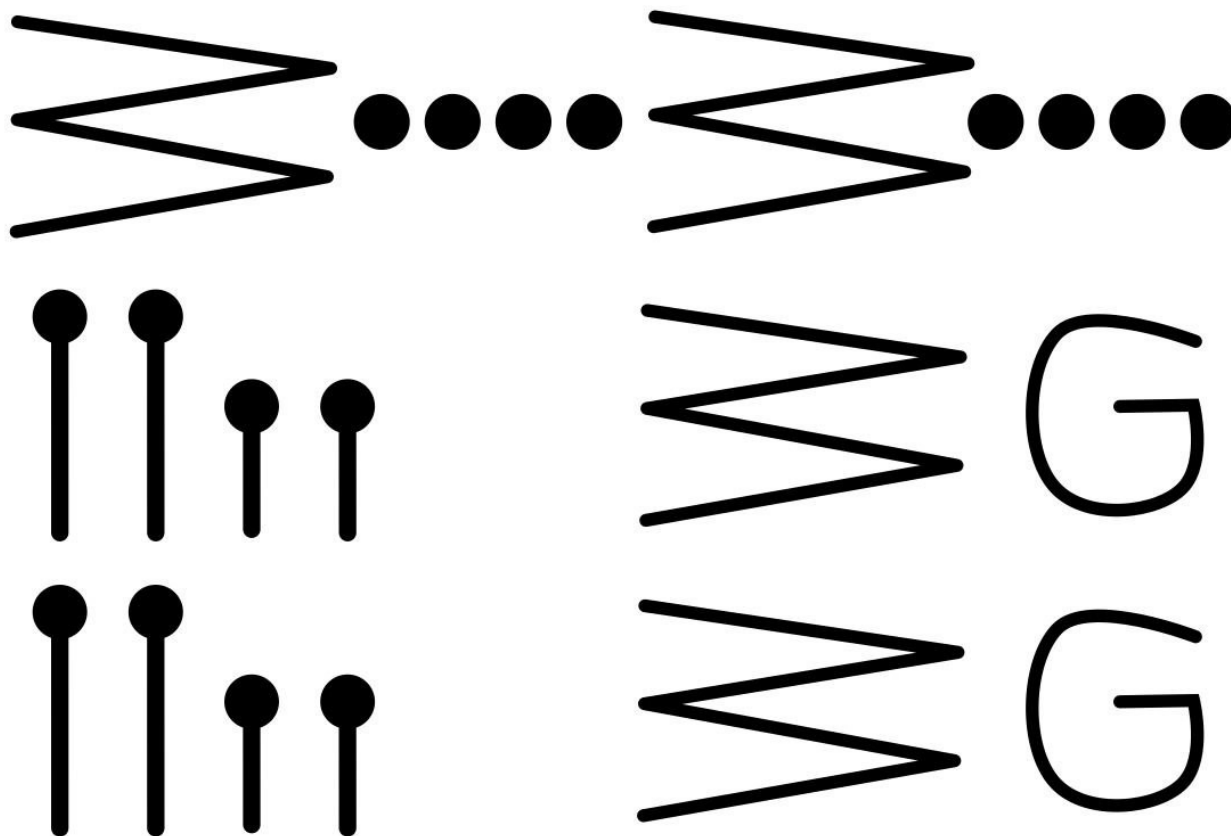
«Я лисичка, я сестричка» дитяча українська народна пісня, обробка мелодії **Миколи Лисенка**

«Щедрик» українська народна пісня, в музичній обробці
Миколи Леонтовича

«Турецкий марш», музыка Амадея Моцарта

Розділ II

«Уважні вушка»

Тренуємо слух

«Злови звук» серед інших звуків. Для цієї вправи тобі знадобиться допомога дорослого. Ти вже

знаєш, що звуки часто звучать дуже подібно.

Постарайся «зловити» (плеснути в долоні), коли почуєш звук **С** серед ряду інших звуків.

Плескати потрібно тільки на звук **С**:

С З Ш Р С С Ч Ш Р С Ш Р С С Ш Р С С З С С
Ш С С З С С З Ц З С С З С С З Ц Ц З С С С Ц С З С

Злови також інші звуки:

Ш:

С З Ш Р С С Ч Ш Р С Ш Р С С Ш Р С С З С С
Ш С С З С С З Ц З С С З С С З Ц Ц З С С С Ц С З С

Р:

Р Л Ж Ч Р Р Ш Р Р Ч Р Р Л Р Л Р Р З Р Р Ш Ж Д Р Ч Ш
Р З Д Ж Р Р Л Р Л Л Р Л Л Р Р Л Р Л Р Р Р Л Л Л Р

Л:

Р Л Ж Ч Р Р Ш Р Р Ч Р Р Л Р Л Р Р З Р Р Ш Ж Д Р Ч Ш Р З Д Ж
Р Р Л Р Л Л Р Л Р Л Л Р Р Л Р Л Р Р Р Л Л Л Р

Ц:

С Ц Ч З Ц Ч З З С С З Ц З Ц С Ц С З Ц Ц Ц З С С С З З
З Ц З З Ц С Ц С З Ц Ц Ц З С С С З З Ц С Ц С З Ц С З З
З: С Ц Ч З Ц Ч С З З З З Ц З С З З С З З С Ц С З Ц С З
З З Ц З З Ц С Ц С З Ц Ц Ц З С С С З З Ц С Ц С З Ц С З

«Пасіка» Послухай уважно слова і визнач, де знаходиться потрібний звук (на початку, всередині чи

в кінці слова). Покажи відповідно, в який вулик летить бджілка: якщо звук на початку слова – бджілка летить в перший вулик, якщо потрібний звук в кінці слова, бджілка летить в останній вулик і якщо звук посередині слова – бджілка летить у вулик, що посередині.

 Звук Р (рама, радіо, дар, шофер, метр, куртка, норка, міністр, патрон, вареники, рис, санітар, рись, морозиво, корито, рука)

 Звук Л (лак, лапа, лантух, водолаз, малина, овал, вокзал, пенал, балет, балкон, галка, факел, сопілка, балка, зал, віл, лось)

 Звук С (сад, коса, роса, гусак, санки, сало, матрос, тролейбус, миска, слон, сні, вус, колиска, ліс, масло, скриня, капуста, крос)

Звук Ш (шарф, шафа, мишеня, мішень, шосе, чашка, фарш, вірш, ширма, фініш, парашут, шия, кошик, вершина, машина, шум, товариш, вишня, каштан, душ)

Звук З (зал, зайчик, газон, вузол, забава, водолаз, хмиз, віз, блуза, закон, завод, фазан, завіса, виріз, узвар, м'яз, знак)

Звук Ж (жар, жаба, жало, вантаж, житло, монтаж, гараж, рижик, жито, кожух, жайворонок, ріжок, паж, пейзаж, вуж, жонглер, жуйка, піжама, баклажан)

Звук Ц (цап, цар, оцет, цитата, цирк, цифра, шприц, паяц, матрац, кільце, цукат, цукерка, цеберко, лице, царівна, палац, лацкан, офіцер, цемент, концерт)

Звук Ч (чай, чан, піч, ніч, ключ, качка, тачка, каблучка, ручка, меч, човен, обруч, бичок, колючка, качан, чавун, дача, дівча, чарівник, річ, кабачки)

«Утвори слова зі звуків» Зіскануй QR-код поруч, перейди за посиланням. Прослухай окремі звуки і злитно утвори з них цілі слова. Назви які слова ти чуєш? Якщо в тебе виникли труднощі, скористайся словничком і прочитай злитно слова.

Словничок: дуб, рак, мак, лак, трава, сон
це, штани, коза, коса, кора, душа, каша,
чаша, санчата, лама, жабо, робот, вовк, в
ишні, борсук, сад.

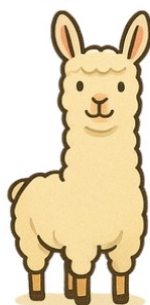
«Утвори слова» Утвори з перших літер малюнків слово,
впиши їх у клітинки так, як на зразку нижче.

Л У К

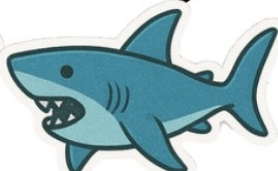
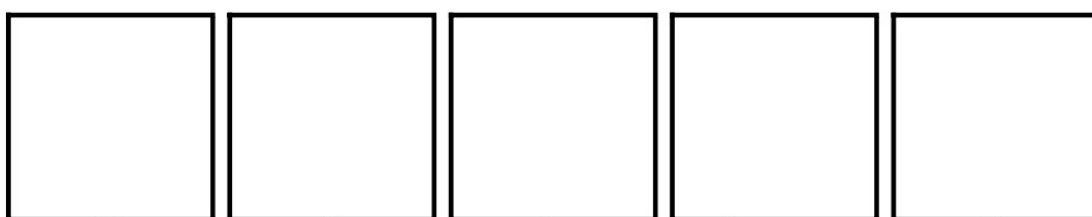
КІТ

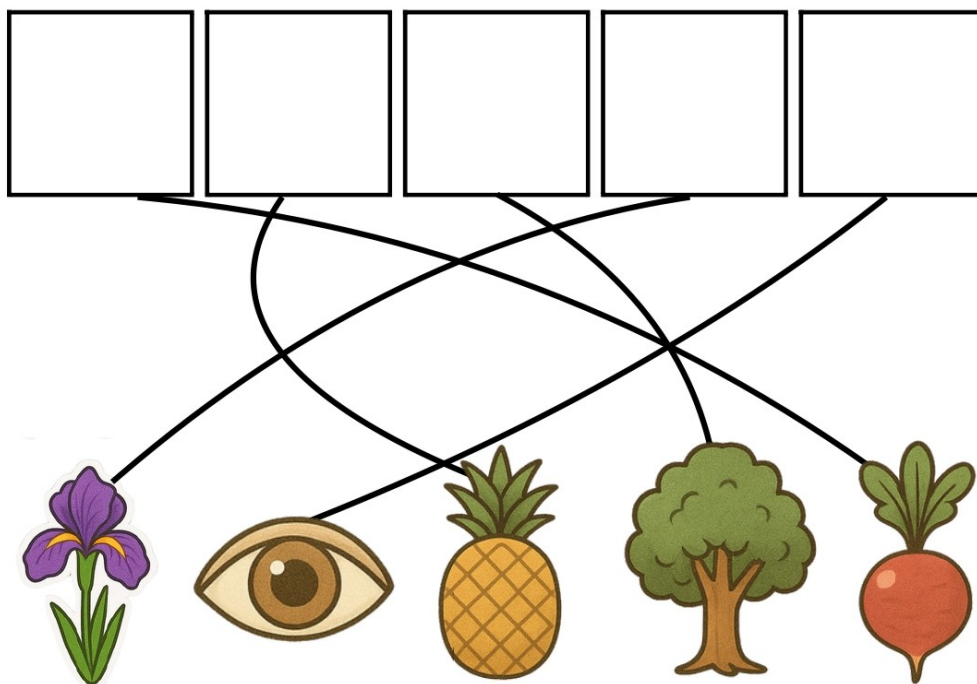
ЛАМА

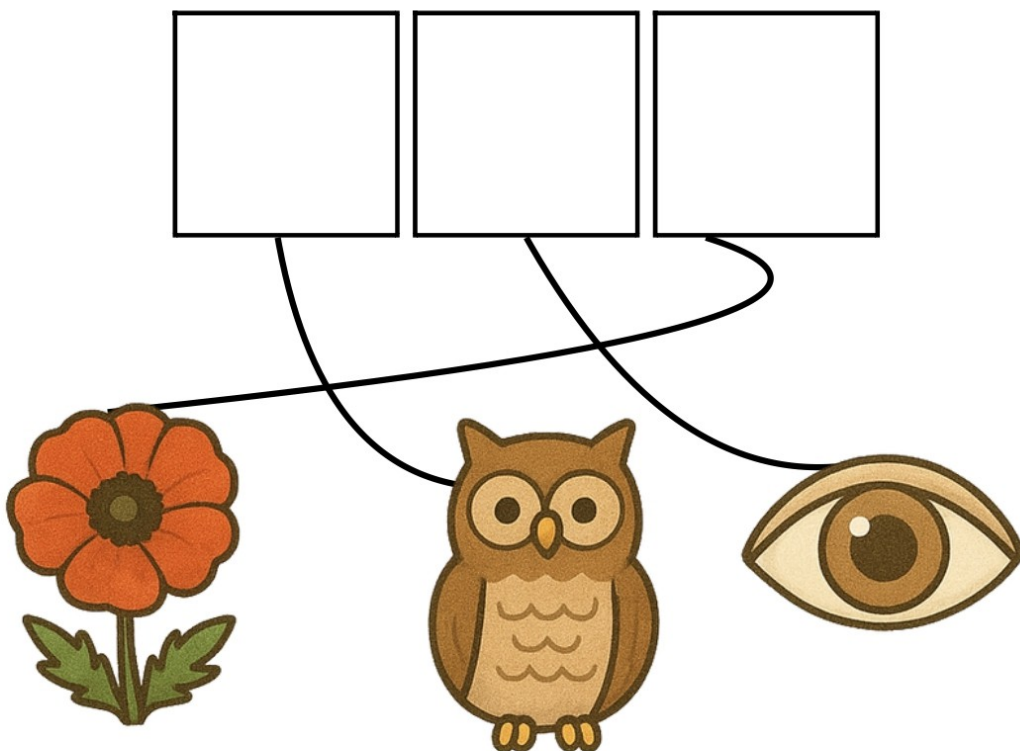
УМИВАЛЬНИК

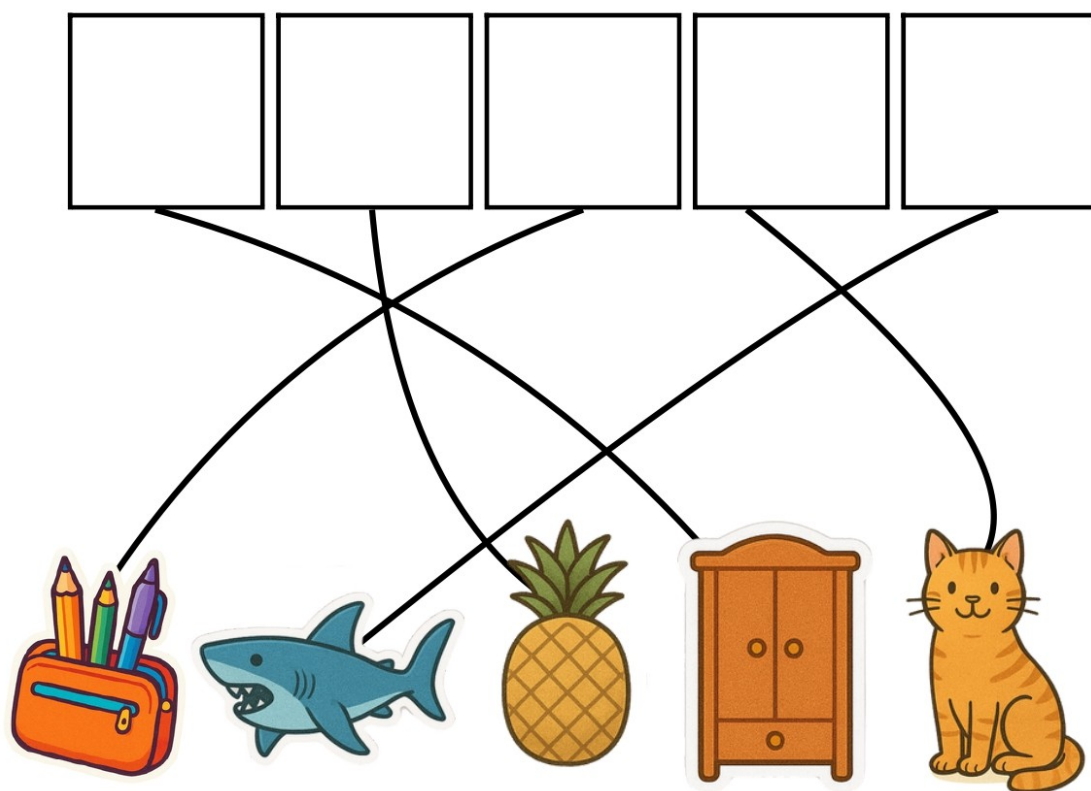
Словничок: лоша, ананас, мавпа, півень, акула;

Словничок: редиска, ананас, дуб, ірис (квітка), око;

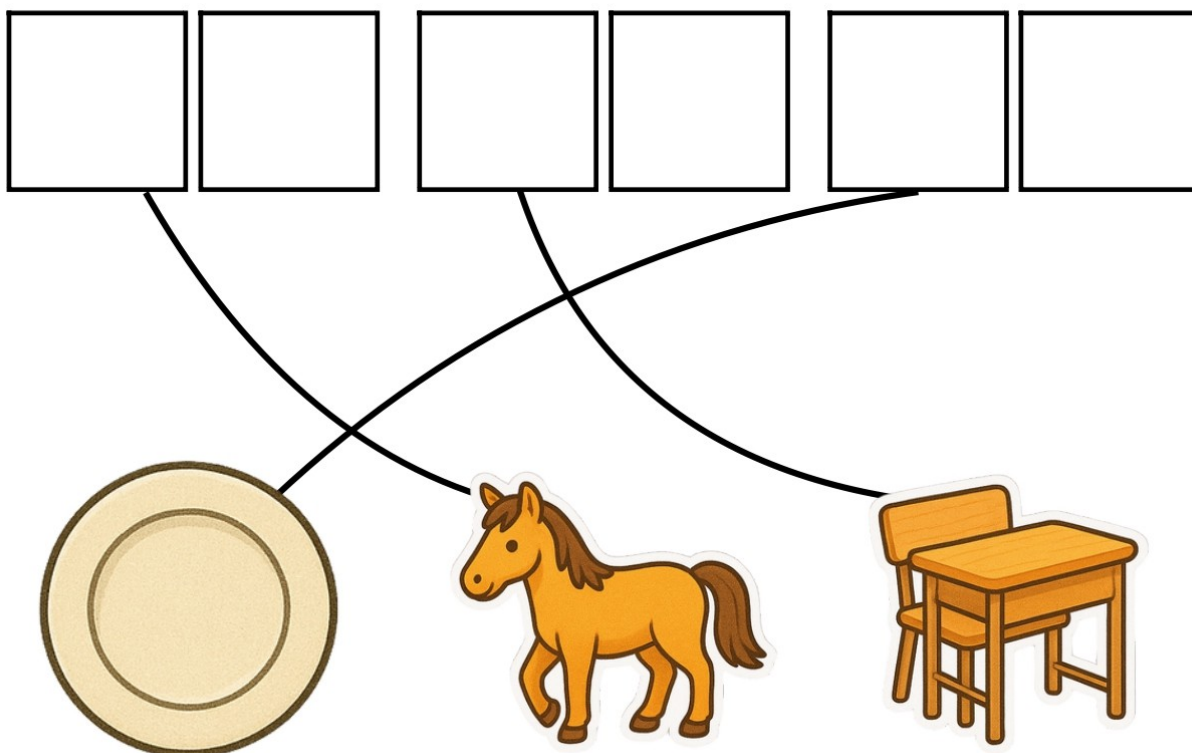

Словничок: сова, око, мак.

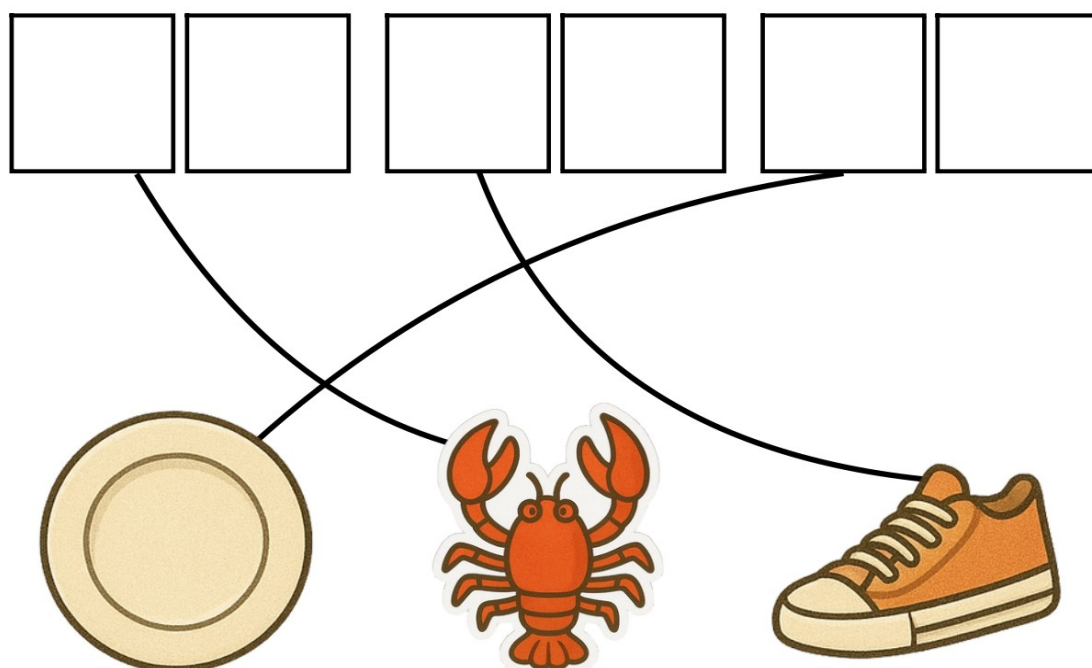

Словничок: шафа, ананас, пенал, кіт, акула;

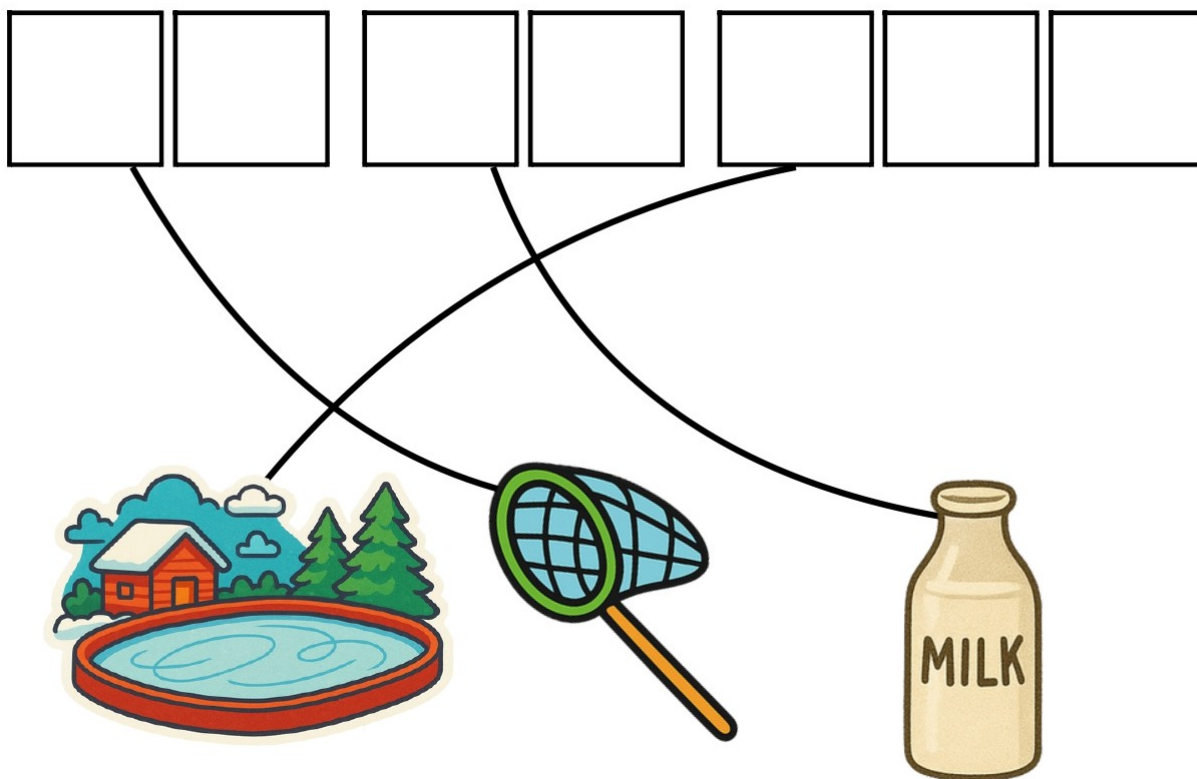

Словничок: лоша, парта, тарілка;

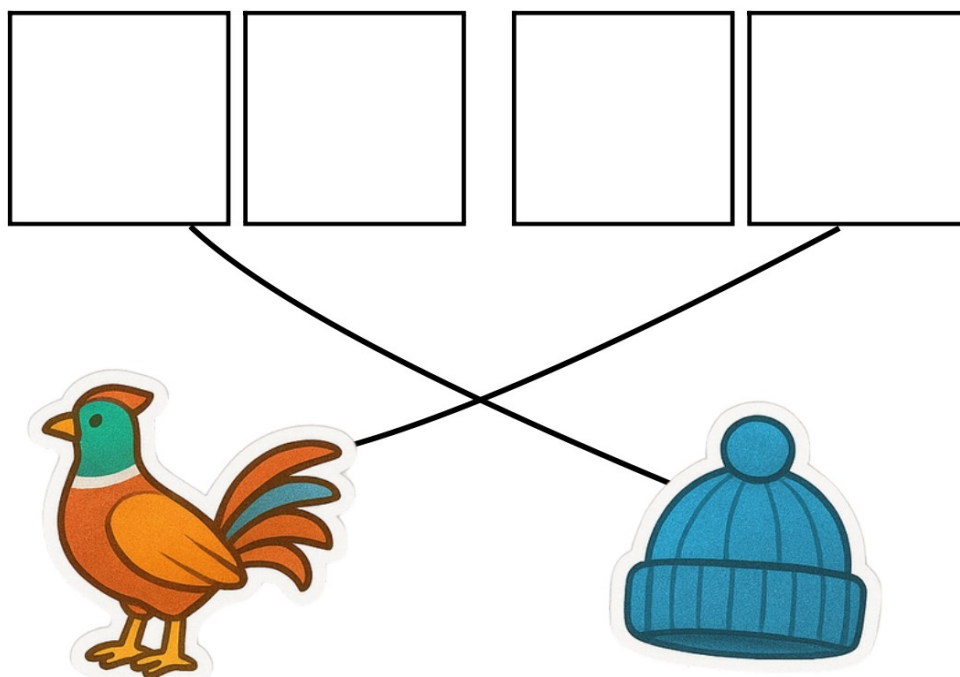

Словничок: рак, кеди, тарілка;

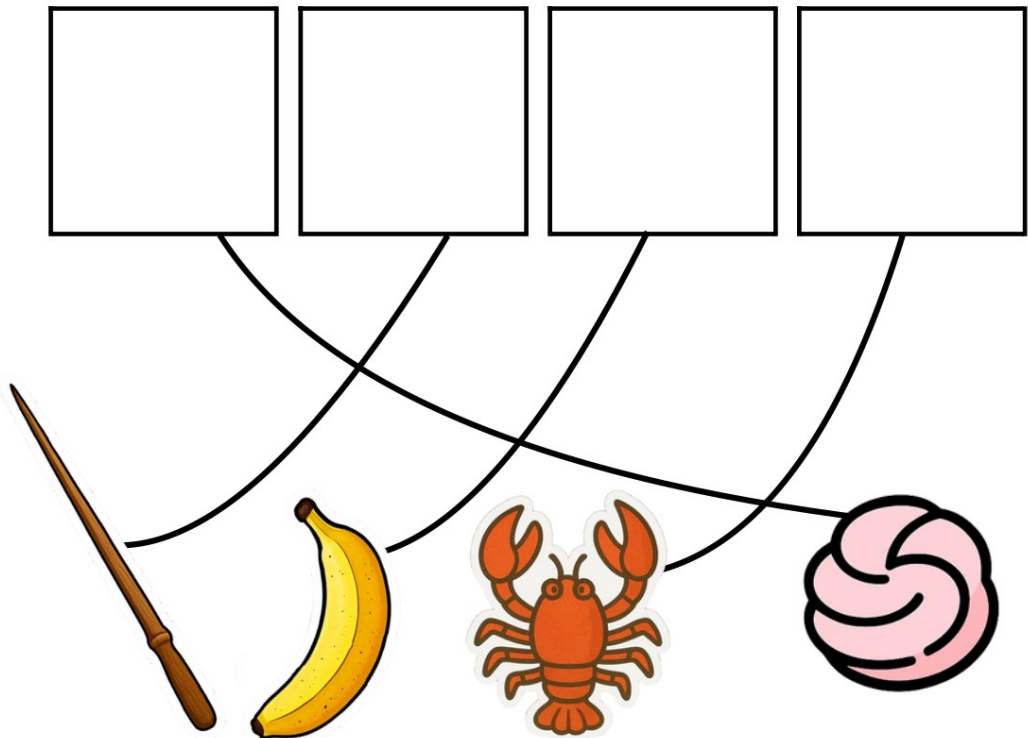

Словничок: сачок, молоко, каток;

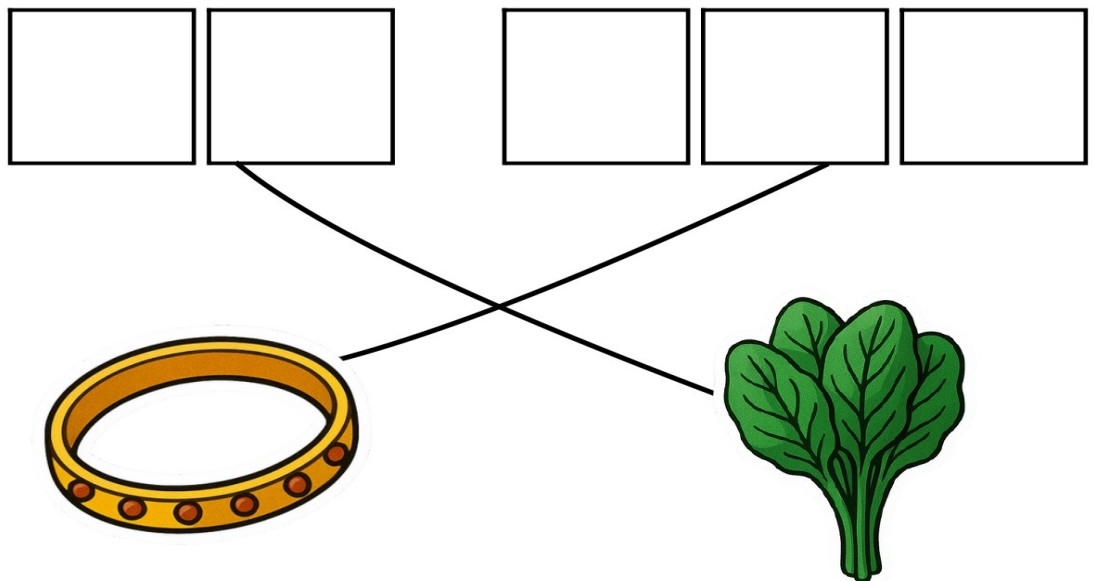

Словничок: шапка, фазан;

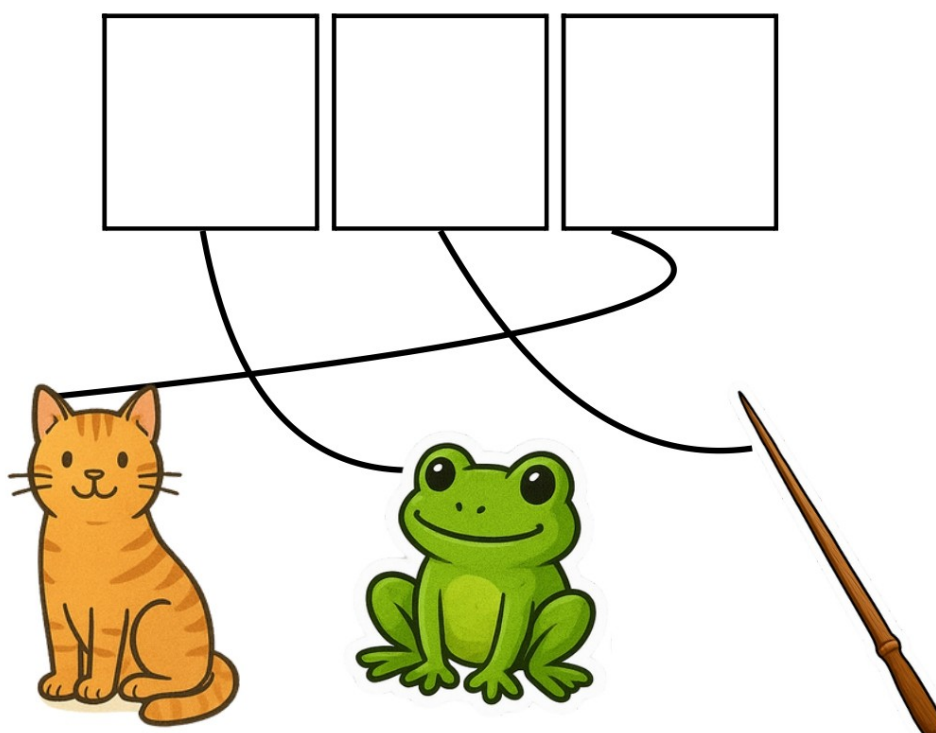

Словничок: зефір, указка, банан, рак;

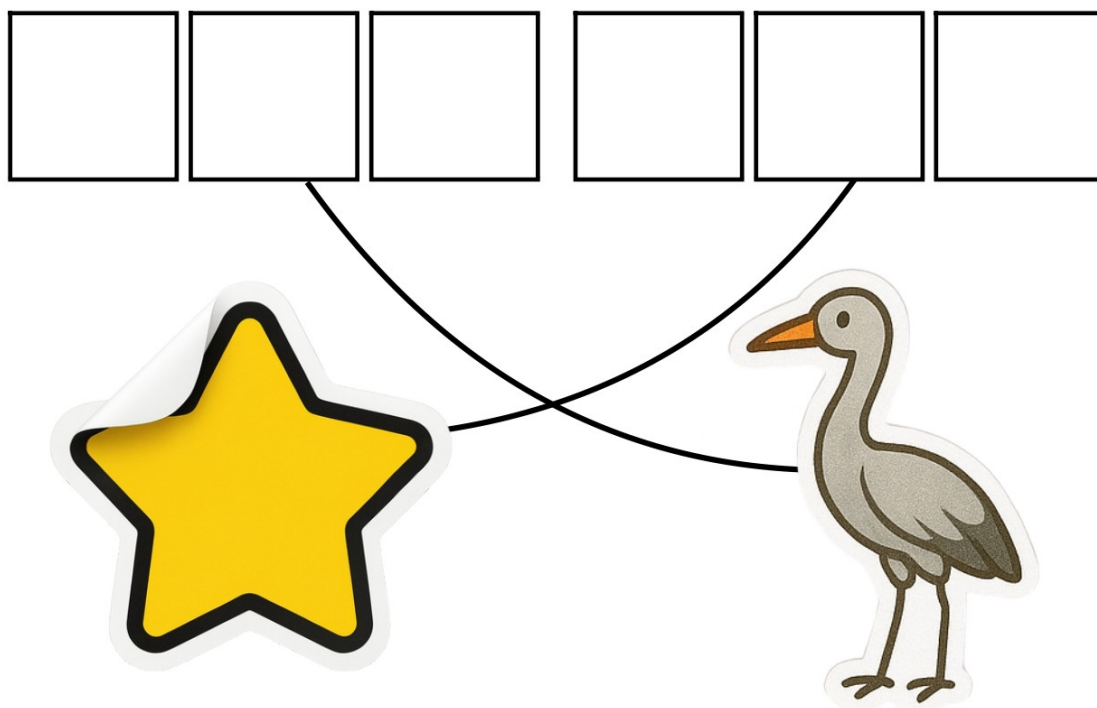

Словничок: зелень, браслет;

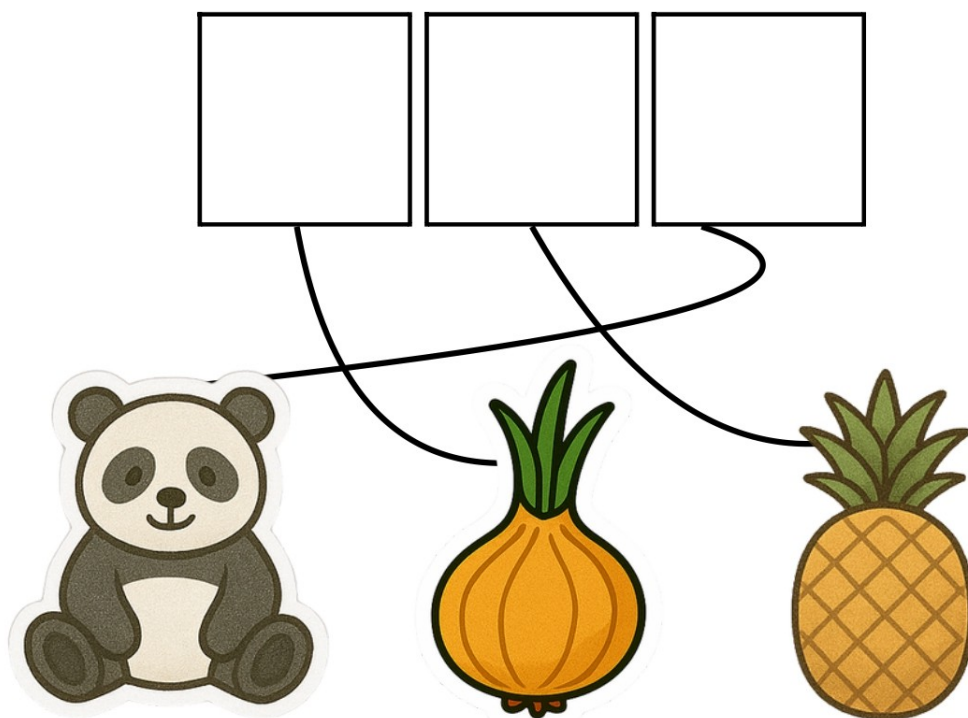
Словничок: жаба, указка, кіт;

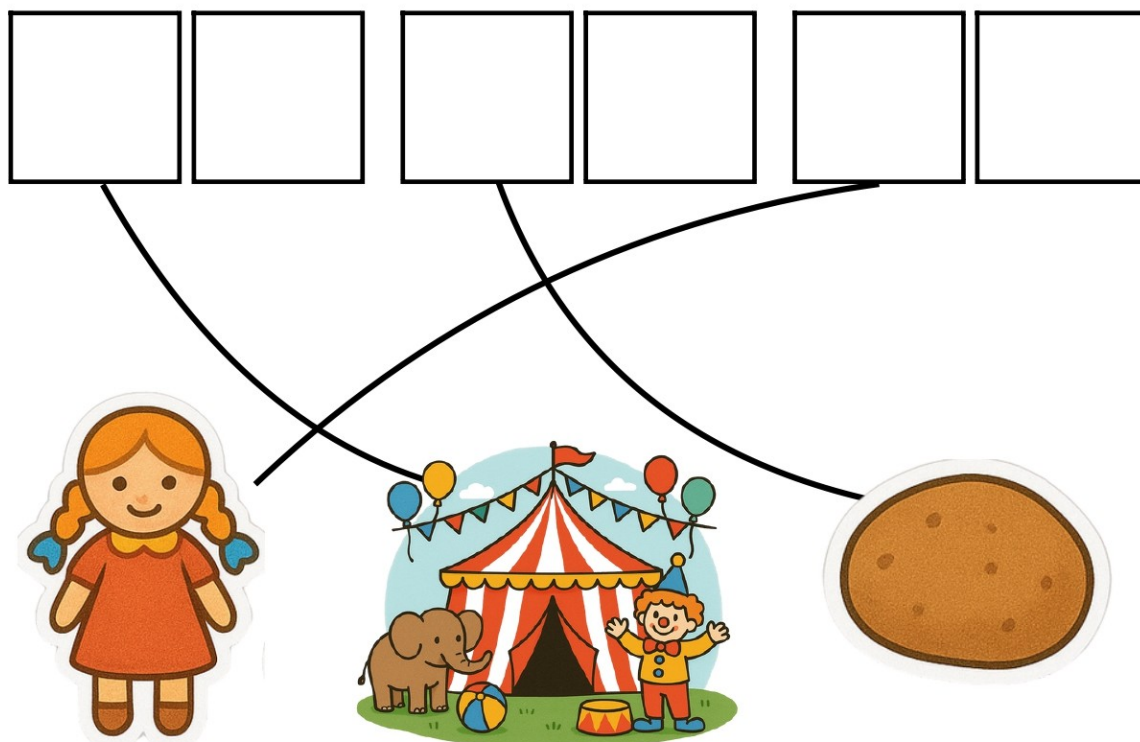
Сл

овничок: журавель, наліпки;

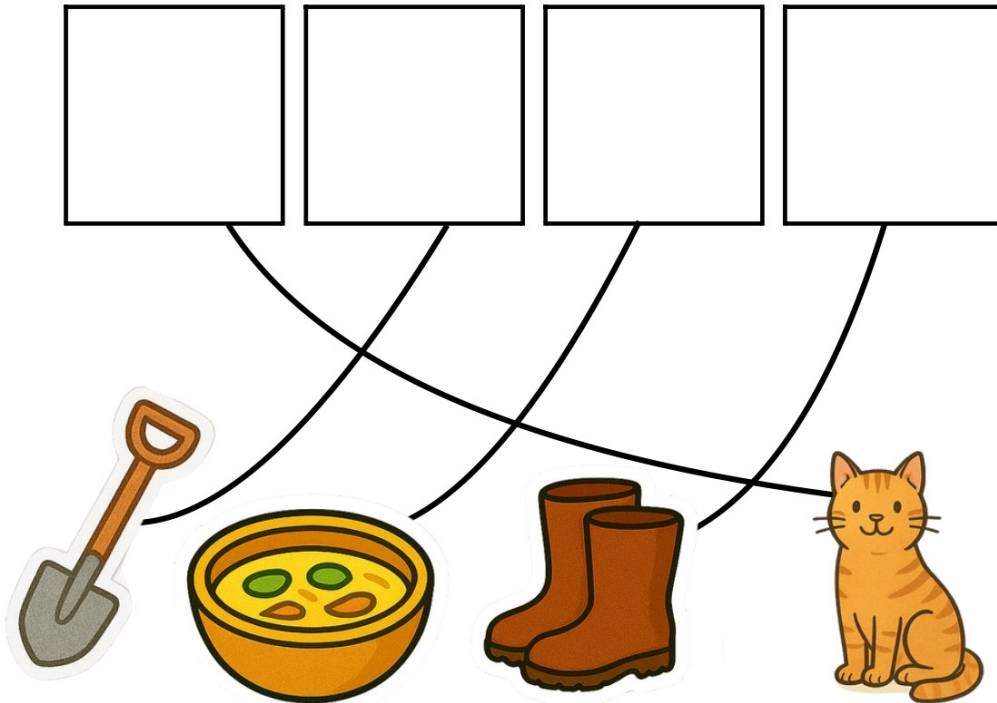

Словничок: цибуля, ананас, панда;

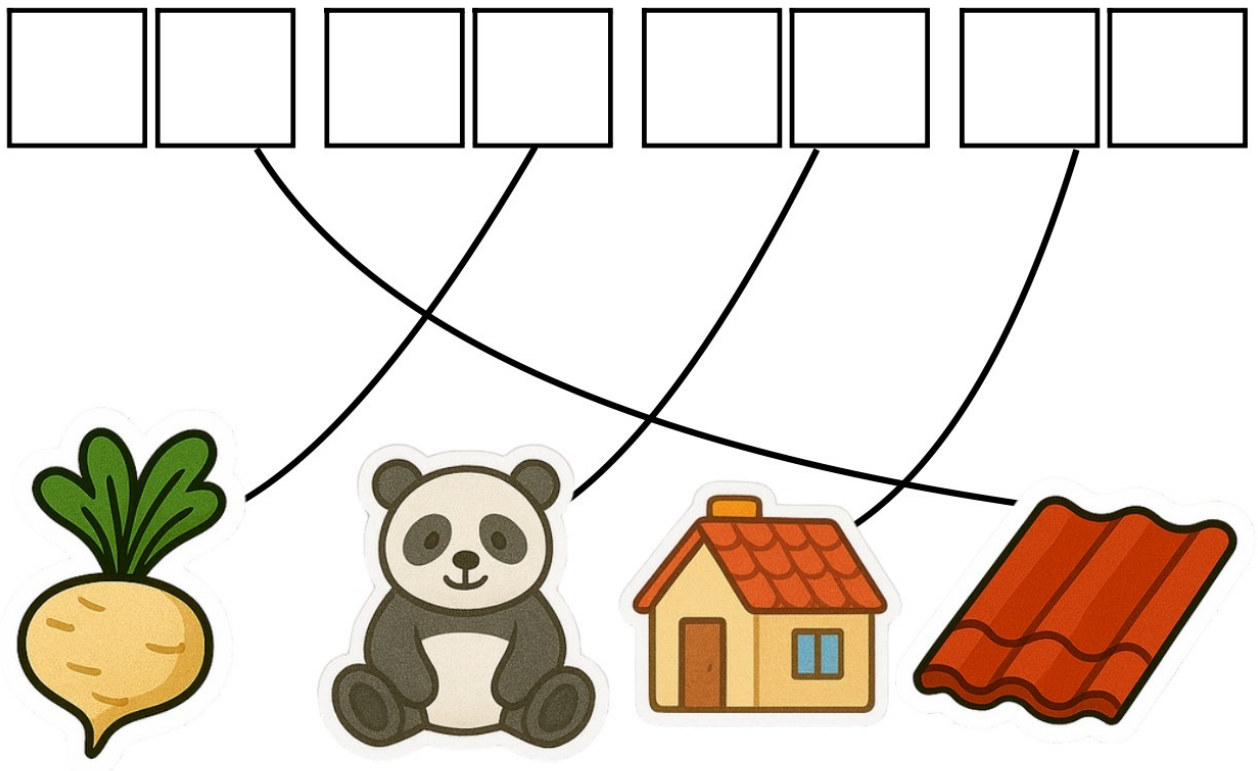

Словничок: цирк, бульба, лялька;

Словничок: кіт, лопата, юшка, чоботи;

Словничок: черепиця, редька, панда, хата;

«Утвори слова з переплутаних складів»

Зіскануй QR-код поруч, перейди за посиланням.

Прослухай окремі склади і злитно утвори цілі слова. Якщо у тебе виникли труднощі скористайся словничком. За допомогою олівця перестав склади так, що б утворились слова.

Словничок: ро ва Ко; да сан лі; че па ха ре; це сон; ле

ко со; но вік; де во ре; за ко; ко ліж; хо ву; маш ка ро;

на ши ма.

«Піймай слова» Послухай слова за посиланням з QR-коду і «спіймай» (плесни в долоні, коли почуєш правильно сказане слово)

ЖОВУДЬ

ВЕЛОСИПЕД

СОНЯСНИК

ЖОЛУДЬ

ВЕЛОСИПЕД

СОНЯШНИК

ЗОВУДЬ

ВЕЛОСИПЕД

СОНЯШНІК

ЗОВУДЬ

ВЕВОСИПЕД

ШОНЯНИК

ЖОЛУДЬ

ВЕЛОТИСЕД

ШОНЯСНИК

ЛУЗОДЬ

ВЕЛОСИПЕД

СОШАНІК

ЖОЛУЗЬ

ВЕЛОСИПЕМ

СОНЯШНИК

ЖОЛУДЬ

ВЕЛОСИПЕД

СОНЯШНИК

Розділ III

«Читайлик»

Вчимось читати

«Пропущені літери» Встав на місце крапок пропущені літери у слова, які позначають географічні назви.

К . Ї В

К . Р . А . И

В . Н Н . Ц Я

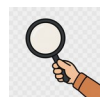
Д . І . Р О

Л . В . В

Д . С . А

Ч . Р . І . Ц І

С . Н . В . Р

«Зайвий склад» Знайди зайвий склад серед ряду інших складів. Обери кілька рядків і виконуй завдання частинами.

МА МА МА МА МА МЕ
ОМ ОМ ОМ ОМ ОМ УМ
ЛИ ЛИ ЛИ ЛИ ЛИ ЛЕ
АЛ АЛ АЛ АЛ АЛ ИЛ
НА НА НА НА НА НУ
ИН ИН ИН ИН ИН ІН
БЕ БЕ БЕ БЕ БЕ БО
ОБ ОБ ОБ ОБ ОБ ІБ
КЕ КЕ КЕ КЕ КЕ КУ
ІК ІК ІК ІК ІК ІК ІК
ЖА ЖА ЖА ЖА ЖА ЖІ
ОЖ ОЖ ОЖ ОЖ ОЖ ИЖ
РО РО РО РО РО РО РУ
ИР ИР ИР ИР ИР ИР ЕР
ПУ ПУ ПУ ПУ ПУ ПУ ПИ
ИП ИП ИП ИП ИП ИП ОП
ТІ ТІ ТІ ТІ ТІ ТІ ТІ ТЕ
ОТ ОТ ОТ ОТ ОТ ОТ УТ
ЧО ЧО ЧО ЧО ЧО ЧІ
УЧ УЧ УЧ УЧ УЧ УЧ ИЧ
ФА ФА ФА ФА ФА ФО
ЕФ ЕФ ЕФ ЕФ ЕФ ІФ

ША ША ША ША ША ШИ
ЕШ ЕШ ЕШ ЕШ ЕШ ИШ
СУ СУ СУ СУ СУ СУ СЕ
ОС ОС ОС ОС ОС ОС УС
ЗИ ЗИ ЗИ ЗИ ЗИ ЗИ ЗІ
ИЗ ИЗ ИЗ ИЗ ИЗ ИЗ ЕЗ
ДО ДО ДО ДО ДО ДЕ
ИД ИД ИД ИД ИД ІД
ГИ ГИ ГИ ГИ ГИ ГИ ГІ
ГЕ ГЕ ГЕ ГЕ ГЕ ГЕ ГА
ЃА ЃА ЃА ЃА ЃА ЃА ЃЕ
УЃ УЃ УЃ УЃ УЃ УЃ ИЃ
ЦЕ ЦЕ ЦЕ ЦЕ ЦЕ ЦЕ ЦИ
ІЦ ІЦ ІЦ ІЦ ІЦ ІЦ АЦ
ХИ ХИ ХИ ХИ ХИ ХІ
АХ АХ АХ АХ АХ ЕХ
ЩУ ЩУ ЩУ ЩУ ЩУ ЩО
ОЩ ОЩ ОЩ ОЩ ОЩ ИЩ
ДЗА ДЗА ДЗА ДЗА ДЗО
ИДЗ ИДЗ ИДЗ ИДЗ УДЗ
ДЖО ДЖО ДЖО ДЖО ДЖІ
УДЖ УДЖ УДЖ УДЖ ИДЖ

«Народ скаже, як зав'яже» Прочитай букви тільки помаранчевого кольору. Які прислів'я і приказки

заховались в тексті? Поясни, що вони означають. Якщо не знаєш – спитай у дорослих чи відшукай цю інформацію в мережі «Інтернет».

ЩЖВРА**ПЕТИ**ТРОВПИ**З**ЩКДЖУ**ЇДО**ЮПДКРВ**ПРИБУ**ВАЄПРВС

СРАЬТІЛ**БАБА**ПАРІ**З**ДЖБЬД**ВОЗА**ПР**КОБИ**ЛІДЖ**ЛЕГШЕ**ОЛДЖ

ДЛТ**ВОДА**ЄДАОУ**ЬЖ**ТЛ**КАМІНЬ**ДТВА**ТОЧИТЬ**ЖЛУЛВХЖЗЛЗТ

ГОСТРЕЛОИЛ**СЛОВЕЧКО**ЛЛВ**КОЛИТЬ**ЛВТМФДЛТ**СЕРДЕЧКО**

АО**ДЕСЯТЬ**ВЛ**РАЗІ**ВЛЗХ**ВІДМІРЯЙ**ЛВАІИЛ**РАЗ**ВЛІФТ**ВІДРІЖ**

ДЛТ**ЗАБЛУКАВ**ДІФЛТДФ**МІЖ**ЖВМТ**ТРЬОХ**ЖУЖЛІДУ**БІВ**ЖТМ

ДФ**З**ДФ**КИМ**ДФВОИ**ПОВЕДЕШСЯ**ДВІЛТМ**ТОГО**ЖЬ**Й**ДФТМ
Л**НАБЕРЕШСЯ**ВФДМТМ

«Судоку» Знайди слова серед букв.

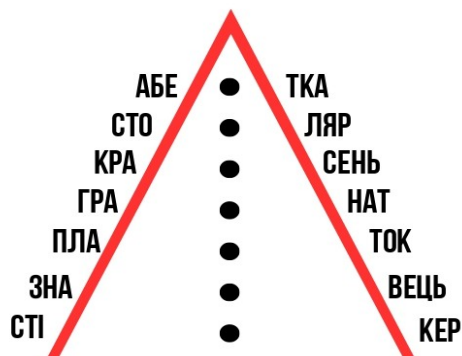
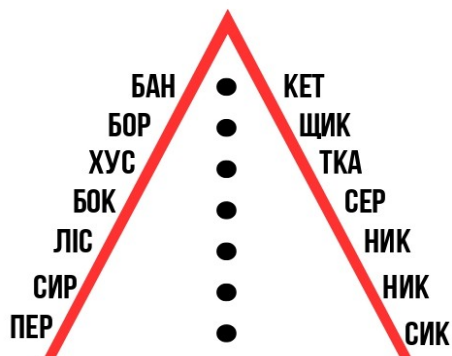
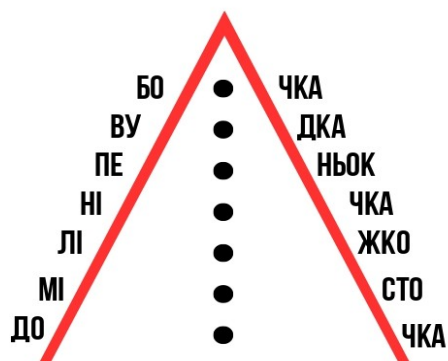
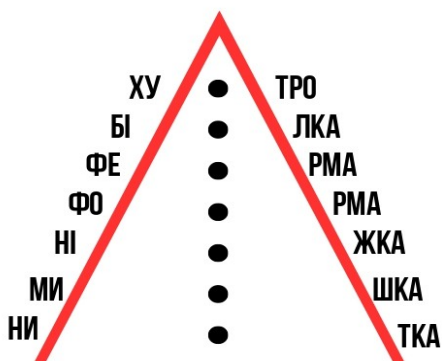
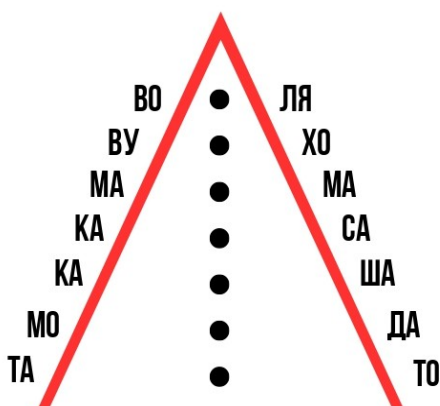
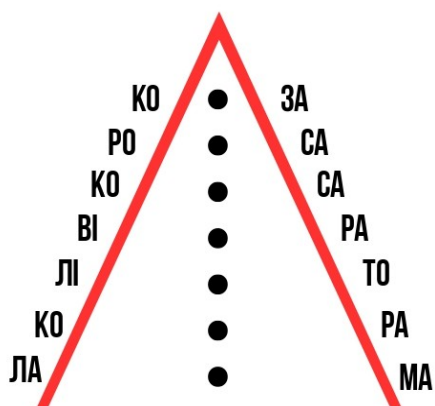
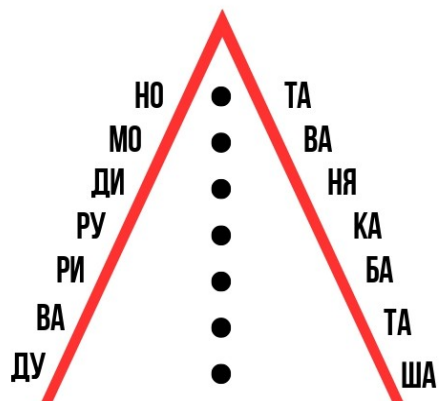
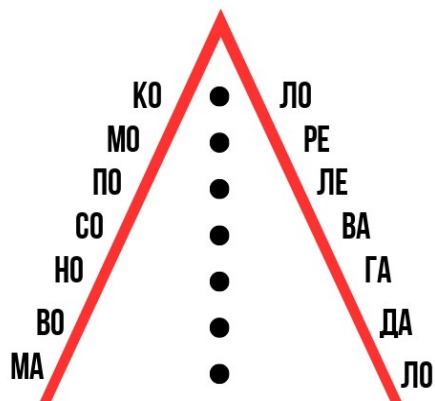

Словничок: Україна, мак, ромашка, земля, сонце, ніч, село, оса, вітер, кінь, калина, лак, дощ.

В	І	Т	Н	О	Ц	Н	І	Ч	С
Ї	У	Е	Х	С	Щ	З	Х	К	Е
Д	К	Р	Р	А	П	Ж	Т	А	Л
О	Р	В	К	А	Л	И	Н	А	О
І	А	І	Н	Ь	Щ	Д	О	З	Д
З	Ї	К	З	К	Л	А	К	Е	О
К	Н	Г	С	Л	Ф	К	Д	М	Щ
Л	А	К	О	Н	Ц	Е	В	Л	Н
М	І	А	Ф	В	Л	Н	Ц	Я	Л
А	К	С	Р	О	М	А	Ш	К	А

«Словесні піраміди» Прочитай складові (словесні) піраміди, починаючи згори. Слова читаються зліва направо.

«Переплутані літери» Прочитай слова, в яких переплутані літери та утвори існуючі слова

(предмети)

Е Л В

У К О Н Ь

А К Р У

У Д Б

И Л И К М

О Л О М О К

О С М

У К А Щ

А Т О Н Б

И Г Р Т

І Л Б Х

А Р И М Х

А Ф А Ш

Е Б О Н

Л К О І Ж

Словничок: лев, дуб, сом, тигр, шафа, окунь, килим, щука, хліб, небо, рука, молоко, батон, хмари, ліжко

«Загублені слова» Прочитай стовпчики зі словами. Назви зайве слово.

ЛИС

ДІМ

ЖУК

РІК

РАК

ЛИС

ДИМ

ЖУК

РІК

РАК

РИС

ДІМ

ЖУК

ВІК

РАК

ЛИС

ДІМ

ЛУК

РІК

РАК

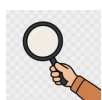
ЛИС

ДІМ

ЖУК

РІК

МАК

«Заховані слова» Знайди в словах інші слова, що заховались. Підкресли знайдені слова червоним олівцем або виділи їх рамкою

РИБАЛКА	СНІГУР	СОНЦЕ	ДОЩОВИК	СЛІД
РУКАВИЦЯ	САТИН	ПИРІГ	МАТРОС	СТРАВА
НОСОРИГ	ЛЕВАДА	ГАМАК	ОЗДОБА	ЧАЙНИК
СЛІД	СЛИВА	РИСКА	ХМАРКА	СТРАВОХІД
ЗУБР	БУКВА	СЛАВА	ОСЕЛЯ	КОЗАК

«Хмаринки слів» Роздивись уважно хмару слів. Прочитати виразно та злитно всі слова з неї, які ти побачив/побачила)

КАЗКИ ОПОВІДАННЯ

ЗНАННЯ БУКВИ

НАВЧАННЯ

КНИГА

ЧИТАННЯ

НАВИЧКИ

**ІСТОРІЇ
РОЗПОВІДІ**

«Павутинка слів» Добери до центрального слова інші слова, які на твою думку йому підходять.

Доповни павутинку власними словами.

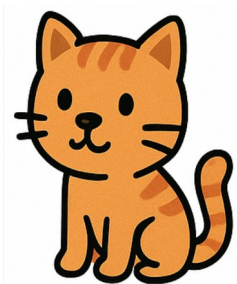
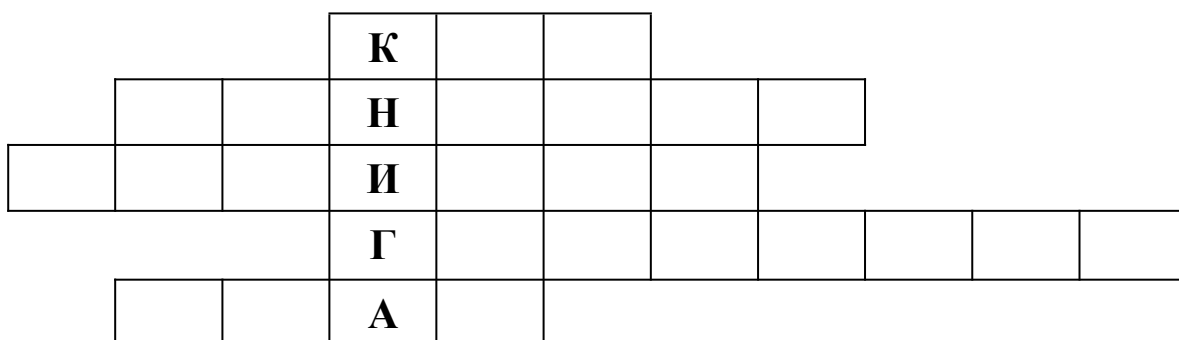
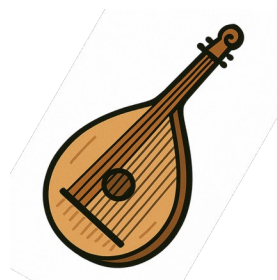

Павутинка слів – це підбір слів, логічно пов'язаних між собою.

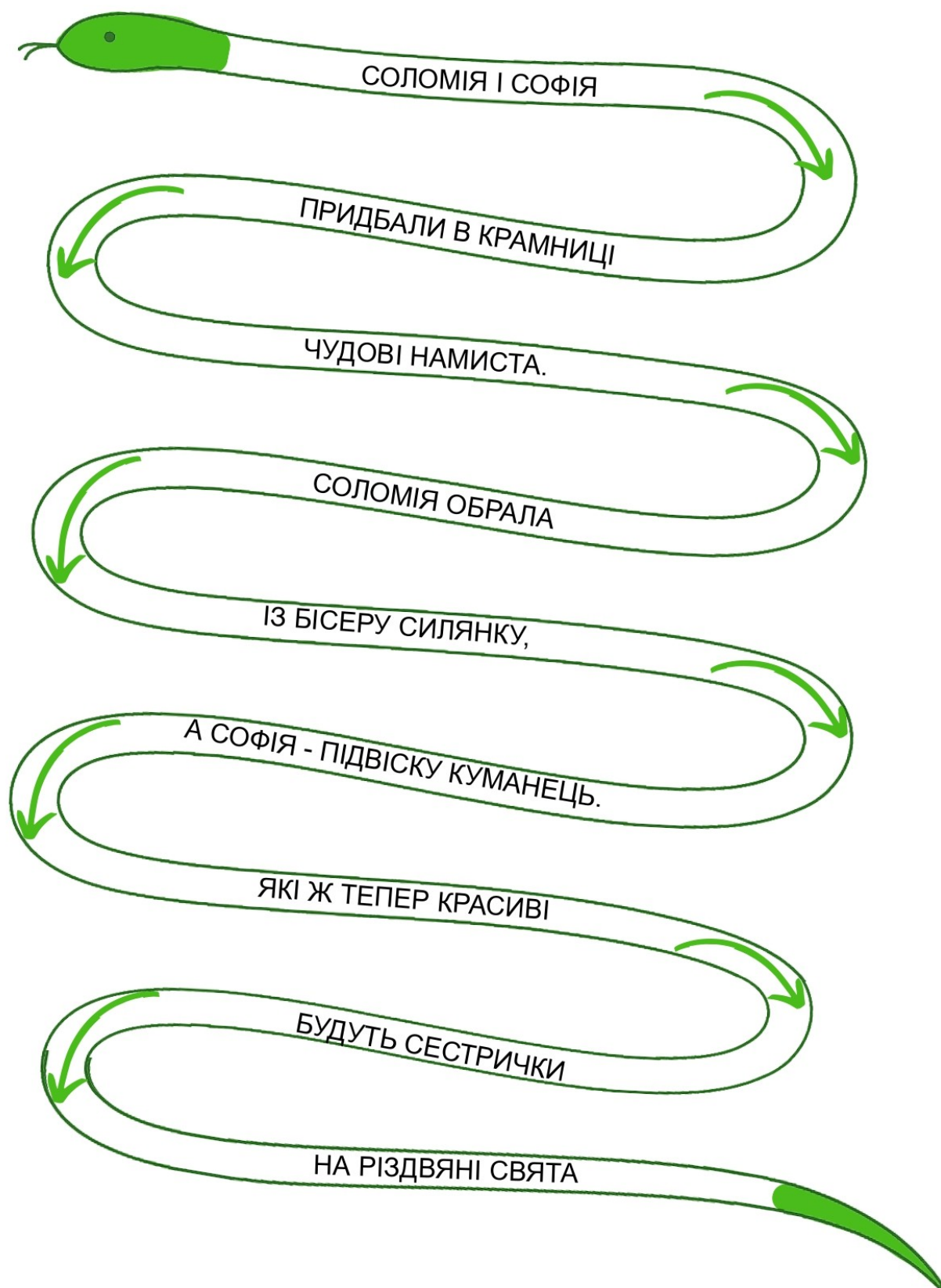

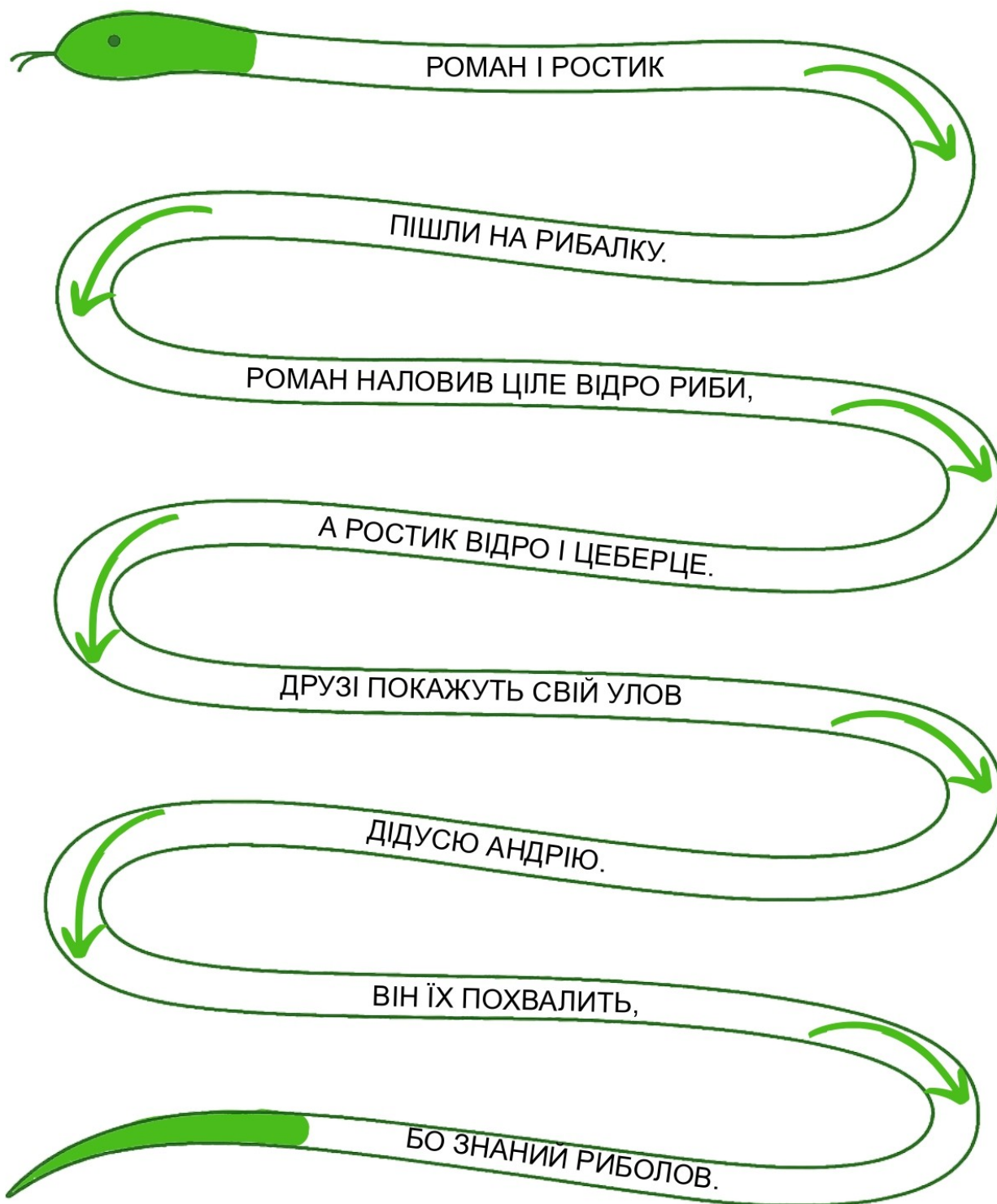
малюнки – підказки.

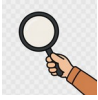

прочитай текст, що розташований на її тулубі.

Змії!

«Читай уважно!» Прочитай виразно текст, не

загубивши жодного рядочка. Будь уважним/уважною: слова наприкінці рядків виділені жирним шрифтом, щоб тобі полегшити перехід з одного рядка на інший.

ПЕТРИК, СОБАКА Й КОШЕНЯ

Маленький хлопчик Петрик ішов стежкою в саду. **Бачить**, біжить назустріч кудлатий собака.

Петрик злякався, хотів тікати. Та раптом до його **ніг** притулилось маленьке кошеня. Воно втекло від собаки **й** просило Петрика: захисти мене, хлопчику, від цього **страшного** звіра. Стоїть Петрик, дивиться на кошеня, а воно **підняло** голівку і жалібно нявчить.

Петрикові стало шкода кошеняти. Він узяв його на **руки і** хоробро пішов собаці назустріч.

Пес зупинився, злякано глянув на Петрика і **сховався у** кущах.

Василь Сухомлинський

ЯК ДЖМІЛЬ НАГОДУВАВ БДЖОЛУ

У конюшини квіти — мов дзвіночки. Але дуже довгі. Десь у глибині дзвіночка стоїть кухлик із солодким конюшиновим нектаром. Прилетіла на дзвіночок Бджола, спробувала дістати своїм хоботком, та дарма.

Сидить Бджола й плаче. Коли це летить Джміль — «Ж-ж-жу...» Розповіла йому Бджола про своє горе.

— Добре, я допоможу, — каже Джміль.

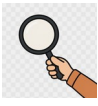
Послав у конюшиновий дзвіночок свій довгий хоботок. Висмоктав нектар із кухлика.

Підлетіла до нього Бджола, простягла свій хоботок до Джмелиного. Джмелик дав їй пів кухлика. Подякувала Бджола та й полетіла.

З того часу Джміль і Бджола приятелюють.

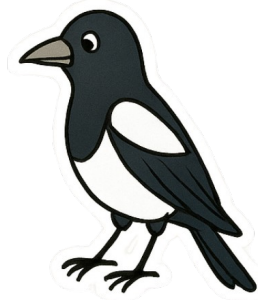
Василь Сухомлинський

«Кумедні вірші» Прочитай вірші, написані різними шрифтами.

Сім посилок у сороки,
У сороки-білобоки:
Для сови, свині, лисички,
Лосенят, сича, синички,
Для сусіда віслюка,
Ще й листи для борсука.

Киця – славна господиня,
Всіх вона частує нині:
Супом – поросятком,
Сиром – гусенятком.
А собі кладе у миску
Свіжу смажену сосиску.

І.С. Панасюк

Їде Зоя в зоопарк,
Ось її зупинка.
Вийшла Зоя із таксі,
Засміялась дзвінко:
«Зебра, заєць, зубр, змія –
Тут їх всіх побачу я!»

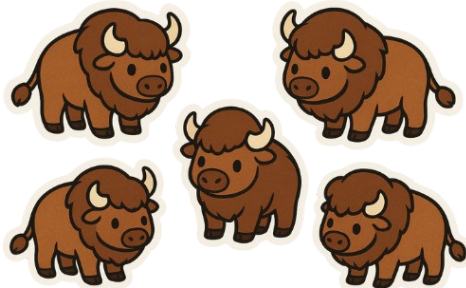
Г. Османова

ПРО БІЗОНІВ

Заблукали на газоні
П'ять замислених бізонів
– Нетямущі бізони,
не для вас у нас газони!
Обурилися п'ять бізонів
І давай топтати газони.

Т. Перегудова

СКІЛЬКИ БУДЕ?

По дорозі цуцик біг.
Скільки цуцик має ніг?
Почали усі лічити.
Десять вийшло у Микити.
А Федько сказав усім:
Цуцик ніжок має сім.
Ще лічила довго Люда:
Дві та дві – це ж скільки буде?

Г. Демченко

*Цокотунчик на руці
Примостивсь на ремінці.
На лиці кругленькім
Вусики тоненькі.
Як за вушко прокрутить,
День і ніч він цокотить.*

М. Власик

ШИЛИ МИШКИ

Шили мишки мишенятам
Шапки, шубки, штаненята,

Шили мишки тишком-нишком,
Щоб не чула хижа кішка.
А як кішечка заснула,
Мишенята одягнулись
І шугнули з нірки
На сніжок, на гірку
А. Дмитрієв

ЩО У ШАФІ?

В нашій шафі мішанина.
Там і шуба і машина,
Шапка, муслі і шнурок,
Швабра, майка й фартушок,
Пляшка, груша і подушка,
Шорти, шайба, капелюшок,
Чашка, кошенятко, дошка,
Шарфик, яблуко, гармошка,
Кошик, шишка, шоколад...
Як же тут навести лад?

Я. Павуляк

Жабенята у кружечку
Повсідались на лужечку.
В жмурки грають жабенята.
Жабка-мати вчить стрибати.
Хто стрибає недалеко,
Дожене таких лелека.

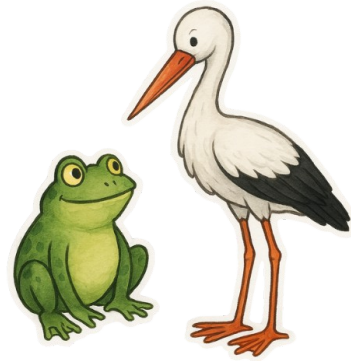
В. Кравчук

Я зібрав жуків чимало,
Та вони всі повтікали,
Я – за ними. Ну й дива!
Заповзли вони в слова:
«Жар, кажан, пожежа,
Жито, жаба, вежа,
Баклажан, пружина.
Жало, вуж, крижина...»
Де жуки ці? Покажіть,
Позбирати допоможіть.

І. Січовик

ЧЕРЕПАХА

Черепаха у береті
Заблукала в очереті.
Їй зустрівся Чорногуз,
Гречний птах, не боягуз.

Озирнувся – недалечко
Чапля чистила крилечко.
Запитав: «Чи можеш ти
Черепасі допомогти?»
Чапля каже: «Що ж, як треба,
Я візьму її до себе,
Почастую молочком
І рачками з часничком».
В Черепахи щезла втома:
– Проведіть мене додому,
Бо сумна без мами хата,
Плачуть черепашенята.

Л. Біленька

БІДНА ОВЕЧКА

Біля річки овечка рукавички знайшла,
Швиденько приміряти хотіла їх вона.
Та поряд з овечкою бичок пробичав:
«Віддай рукавички – це я їх загубив!»

Овечка рукавички бичку віддала,
Сумуючи, мовчки від річки пішла.
У бідної овечки немає рукавичок.
Вона тепер не хоче гуляти біля річки.

Т. Перегудова

*Біжить щеня щодуху –
Вкусило щось за вухо,
Щеня перелякалось,
За кущик заховалось
Сидить і вуха чуха –
Щеня вкусила муха.*

І.С. Панасюк

НА ЗЕЛЕНОМУ ГОРБОЧКУ

На зеленому горбочку,
У вишневому садочку,
Притулилася хатинка,
Мов маленькая дитинка.
Стиха вийшла виглядати,
Чи не вийде її мати...

Леся Українка

ЛЕВ, ЛЕВИЦЯ, ЛЕВЕНЯ

Лев-татусь, левиця-мати
Левеня ведуть гуляти.
Левеня ледь-ледь чалапка:
– Заболіли, – каже, – лапки.
Леву скочило на спину.
Лев промовив:

– Любий сину,
Левом ти не хочеш стати?
Ліньки бігати, стрибати?
Знай: лінивi левенята –
То не леви – кошенята.

Л. Білецька

КІТ ЗЛІПИВ СОБІ ПИРІГ

Падав сніг на поріг,
Кіт зліпив собі пиріг.
Поки смажив, поки пік,
То пиріг водою стік.
Кіт не знав, що на пиріг
Треба тісто, а не сніг.

П. Воронько

СНІГУРІ

Подивіться: у дворі
В чорних шапках снігурі.
Ще й червоні фартушки
Одягли собі пташки.
Значить, сніг і холоди
Наближаються сюди.
Снігурами через те
Їх тепер і ви звете.

Г. Демченко

«Прочитай по складах»

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ВЕДМЕДИКА

У лісі го-ту-ють-ся до свя-та. В не-ді-лю день на-ро-дже-ння вед-ме-ди-ка. Він за-про-сив у гос-ті сво-їх дру-зів: жаб-ку, зай-чи-ка та ї-жач-ка. Вед-ме-дик при-го-ту-є свят-ко-вий пи-ріг, а зві-ря-та йо-му по-да-рун-ки. Жаб-ка на-ло-вить ри-би, зай-чик при-не-се бан-ку ме-ду, а ї-жа-чок – я-го-ди та гри-би.

Ве-се-ле бу-де свя-то у дру-зів, а у вед-ме-ди-ка ще й за-ли-ши-ться ба-га-то сма-ко-ли-ків на зи-му.

ПОМІЧНИЦЯ

Бі-лоч-ка лю-би-ла до-по-ма-га-ти ма-мі. До-ки та бу-ла у крам-ни-ці, бі-лоч-ка зі-бра-ла свої і-граш-ки: і ма-шин-ки, і ку-би-ки, і м'я-чи-ки. Аж тут їй на очі тра-пи-ло-ся щось круг-ле і ді-ря-ве. То бу-ло си-то. «Тіль-ки міс-це дар-ма зай-має!» – по-ду-ма-ла бі-лоч-ка. І ви-ки-ну-ла си-то у сміт-ник.

По-вер-ну-ла-ся ма-ма Бі-лоч-ка, а в ха-ті по-ря-док!

- Як гар-но! – по-хва-ли-ла во-на до-ню. – За-раз торт пек-ти бу-де-мо!

Діс-та-ла ма-ма бо-рош-но, мис-ку й по-ча-ла щось шу-ка-ти.

- Бі-лоч-ко, а де си-то?

- До-ве-лось ви-ки-ну-ти, - від-по-ві-ла Бі-лоч-ка. – Си-то ж бу-ло ді-ря-ве!

Ірина Сонечко

ЯГОДИ ДЛЯ ВОВКА

Із са-мо-го ран-ку вов-чик си-дів у-до-ма. А все че-рез дощ.
Дощ лив як з від-ра! Вов-чик на-віть за-вив від смут-ку.

Рап-том дощ за-кін-чив-ся. Ви-гля-ну-ло со-неч-ко. І вов-чик
пі-шов на про-гу-лян-ку.

На па-гор-бі вов-чик по-ба-чив я-гід-ки.

- Ура! – ви-гук-нув він і став ла-су-ва-ти я-гід-ка-ми. – Як смач-
но!

- Це до-щик по-ста-рав-ся! – за-спі-вав на гіл-ці шпак.

Від-то-ді вов-чик на до-щик не об-ра-жа-єть-ся. Те-пер-бо
він зна-є: я-гід-ки без до-щи-ка не до-зрі-ва-ють!

Ірина Сонечко

ЛЕВЕНЯ

Ма-лень-ке ле-ве-ня вва-жа-ло се-бе ве-ли-ким і силь-ним.

– Я лев! – гор-до за-я-вля-ло во-но. – Я цар зві-рів!

– Ну я-кий же ти лев? На-віть гри-ви не ма-єш! – зас-мі-яв-ся по-пу-гай.

Об-ра-зи-лось ле-ве-ня. По-біг-ло до-до-му. У дзер-ка-ло ди-вить-ся – а гри-ви й справ-ді не-має! За-пла-ка-ло ле-ве-ня.

– Не плач син-ку! – по-жа-лі-ла йо-го ма-ма-ле-ви-ця. – Ти прос-то ще ма-лень-кий. Ось під-рос-теш – і гри-ва в те-бе з'я-вить-ся.

І ри-ка-ти-меш гріз-но, як справ-жній цар зві-рів!

Ірина Сонечко

ЗЕБРА

Мрій-ли-ва зеб-ра не хо-ті-ла бу-ти схо-жою на зви-чай-ну ко-би-лу. І то-му но-си-ла сму-гас-ту сук-ню. Сму-ж-ки на сук-ні ма-ли чор-ний та бі-лий ко-льо-ри.

Я-кось на про-гу-лян-ці зеб-ра зус-трі-ла че-ре-па-ху.

– У ме-не най-кра-си-ві-ша сук-ня! – по-хва-ли-ла-ся зеб-ра. – Та-кої не-має ні в ко-го в са-ва-ні!

– А-тож ні в ко-го! Ус-міх-ну-лась че-ре-па-ха. – Хі-ба що у тво-їх ро-ди-чів. А їх як ві-до-мо ти ма-єш чи-ма-ло!

Ірина Сонечко

ТРИ ПИРІЖКИ

Федько й Миколка прийшли до бабусі в гості. Вона живе на другому кінці села, то й онуки не часто в неї бувають.

Бабуся зраділа онукам. Поставила на столі тарілку з медом і три великі пиріжки з сиром.

Взяли хлопці по пиріжку та й їдять. Смачні пиріжечки! І мед смачний. Вмочають Федько й Миколка у мед і поглядають на третій пиріжок.

Федько думає: «Я з'їв би ще один пиріжок... Та хіба ж можна так, щоб я з'їв два пиріжки, а Миколка — один? Ой, лихо, що ж його робити?»

Миколка думає: «Я з'їв би ще один пиріжок... Та хіба ж можна так, щоб я з'їв два пиріжки, а Федько — один? Ой, лихо, що ж його робити?»

З'їли хлопці по пиріжку, сидять перед тарілкою, дивляться на третій.

Підійшла бабуся, глянула на онуків, що сидять мовчазні, насуплені, та й питає:

— Чого ж ви не їсте, хлопці?

А хлопці тільки поглядають спідлоба на пиріжок. Взяла бабуся третій, розломила пополам і каже:

— Їжте, хлопці...

Від сорому внуки ще нижче похилили голови. Але таки взяли по половинці та й їдять собі мовчки.

Василь Сухомлинський

КАША

Пройшов дощ, пісок вологий, то дівчатка пекли торти: один з ромашками, другий з нагідками, третій, найкращий, з трояндовими пелюстками. Івась допомагав, квіточки збирав. Коли раптом, мов шуря-буря, не знати звідки з'явився змії. Був він трошки дурний, але ж зовні того не видно.

— Ану, хто буде зі мною битися? — заревів він.

Діти розбіглися, як миші. Тільки Івась лишився, бо дуже злякався. Так злякався, що його ніжки мов приросли до землі.

— Хто ти такий? Як тебе звуть? — ревнув до нього змії.

— І... Івась... — ледве пролепетав хлопчик.

— Іван? Та ще, може, й Побиван? — зрадів змії. — Тебе мені й треба. Гайда битися!

Івась з переляку тільки очками кліпав. Тоді Олеся, побачивши його скруту, вискочила з-за куща, за яким сховалася від змії, і заступила Івася. «Чи цей змії, бува, не дурний, що хоче битися з меншим за себе?» — подумала вона. А вголос сказала:

— Не бийся з ним, змію, бо він ще мало каші з'їв!

— Га? Мало з'їв? — гарикнув змії. — То принеси йому ще.

Хай він з'їсть, а я почекаю.

А сам міркує: «Подумаєш, якась там каша! Я жар, вогонь їм, я все одно дужчий!»

Олеся винесла з хати миску пшоняної каші і подала Івасеві. Хлопчик їсть, а змії сидить та до каші придивляється.

— Що ти їси, таке гарне та жовте? Часом не золото? — запитався він.

— А золото, золото! — відповіла Олеся, бо зрозуміла, що змії пришелепуватий. — Наша каша золота! На вогні варилася, на жару вмілівала, ще й масла в ній ціла грудка, бо маслом каші не зіпсуєш!

Тут уже змії серйозно задумався. Золото, знав він, дороге! Навіть за жар дорожче. Мабуть, від нього прибува більше сили! «Пожую-но і я золотця», — вирішив змії. Полетів до себе в печеру, де в черепочку, у темному куточку тримав захований скарб. Вийняв золотий дукат, гризнув його та й зуба зламав. «Ти диви, яке тверде, — здивувався він. — Треба його цілим ковтнути». Ковтнув, та й мало що не вдавився!

— От біда! Не можу я золото їсти! — вражено похитав головою змії. — Не буду з тим хлопцем битися. Хоч він і малий, але краще не треба. Не полечу в його село.

З досади влігся в печері і захропів, аж стіни задрижали.

Діти здивувалися, а ще більше зраділи, що змії не вернувся.

— Хай і не прилітає! — сказала Олеся. — Івась тим часом виросте. А виріши, всипле змієві березової каші! Отоді він знатиме, як бійки затівати!

Зірка Мензатюк

Всипати березової каші — покарати.

КМІТЛИВИЙ СКЛЯР

Звечора в ставку плавали качки. Прийшов Юрко вранці до ставка і бачить диво дивне. Весь ставок покритий тонким склом. А під склом вода грає. Питається Юрко в тата:

—Хто це покрив ставок?

Сміється тато й каже:

—Є такий умілий, кмітливий скляр. Прийшов і засклав ставок однією величезною склянкою. Живе той скляр далеко на півночі. А тепер до нас завітав.

—Хто ж той скляр? — запитав Юрко.

Мороз.

Василь Сухомлинський

ПРО БІЛОЧКУ І ЗАЙЧИКА, ВЕСЕЛИХ ПУСТУНІВ

Живуть собі в лісі друзі – зайчик та білочка. Уночі зайчик спить під деревом у норі, а білочка - на дереві вгорі. І тоді все навколо стихає, лиш вітерець кущі колихає.

Та як прокинуться вранці друзі – іде галас по всій окрузі! Бо такі вони пустуни, такі стрибунни та реготунни, таке з ранку до вечора коять, що весь ліс не має спокою. Як почнуть одне за одним ганятися, сторчака перекидатися, стрибати через кущі та пні, ще й горлати щосили пісні!..

Гілочки на деревах тріпотять, пташки переполохані хтозна-куди летять, тікає геть лісова дрібнота, жабки стрибають у болото... А зайчик і білочка знай розважаються, якщо й гримне хтось - не ображаються.

От одного разу каже їм велика мудра черепаха:

– Годі вам пустувати й галасувати! Хіба ви не боїтеся лихих звірів і птахів – вовків, лисиць або хижих шулік?

– Не боїмося, не боїмося! – гукають зайчик і білочка. – Нема в нашому лісі ні вовків, ні лисиць, ані хижих шулік! Нам нема кого боятися!

– А ви б краще не вихвалялися, – каже черепаха, - в сусідньому лісі таки є страшна птаха. Це стара-престара ворона, велика-превелика, з міцним гострим дзьобом. І кричить вона страшно - «Кра! Кра!». Отже, поведіться пристойно й тихо, бо прилетить вона, й буде вам лихо!

Зайчик та білочка притихли, презирнулися.

– Ми такої птахи ніколи не бачили! - кажуть вони.

– А ви багато чого ще не бачили, – каже черепаха, – бо ви ще малі, не дорослі. Отож бережіться старої ворони. Якщо почуєте страшний вигук «Кра!» – то тікайте і ховайтеся швидше!

Промовила це черепаха і пішла в своїх справах.

Та наші друзі тільки на одну хвилиночку притихли, а далі знову почали стрибати та на весь ліс галасувати. І було їм дуже весело!

Тим часом стара ворона з сусіднього лісу вже дізналася про цих пустунів. От вона свого міцного дзьоба нагостила, простерла широченні чорні крила, швидко сюди прилетіла і на дубі серед галяви сіла.

Бачить: на зеленій траві-мураві метушаться двоє прудких малят – зайчик і білочка. Одне гасає, друге його наздоганяє, одне через одного стрибають, перекидаються, у довгої лози граються. Ще й верещать та горлають так, ніби їх тут не двійко малих, а цілий табун. Хоч вуха затикай, щоб не оглухнути!

Подивилася, подивилася ворона та й міркує собі: «Підманю їх ближче, щоб мені, старій, за ними не ганятися... Не втечуть вони з-під мого дзьоба!» І каже їм лагідним голосом:

– Добридень, малята! Привіт вам із сусіднього лісу! Почули це зайчик і білочка, припинили свою розвагу й нашорошили вуха:

– Із сусіднього лісу? Це з того самого, де живе страшна птаха – ворона? Ви її знаєте?

– Знаю, знаю, – каже ворона, сама до себе нишком посміхаючись, – вона-то, може, й страшна. Але мене ви не бійтеся, підійдіть ближче!

– Ми й не боїмося вас, – сказали зайчик та білочка і наблизились на один крок, – ми боїмося тільки ворони. Але ми її ніколи не бачили і не знаємо – яка вона з виду? Від кого ж нам тікати?

– Грайтеся собі спокійно, – ще лагідніше каже ворона, – якщо та страшна птаха прилетить, я подам вам знак, тоді й тікайте!

Зайчик і білочка підійшли ще ближче.

– А який знак? - питають вони.

– Ось так-от голосно вигукну...

Тут ворона роззявила дзьоба та щосили гукнула: «Кра!!!»

Коли це глядь – на галявині вже нема нікого, ні зайчика, ані білочки!.. Де ж вони поділися?

А вони як почули страшний вигук, що про нього їм черепаха розповідала, так одразу й дременули в кущі! Забилися в найглибшу гущавину, сидять, тремтять і перешіптуються:

– Оце ж та сама ворона і є!..

А ворона подивилася, здивувалася та й полетіла геть.

Наталя Забіла

«Літературна скарбничка»

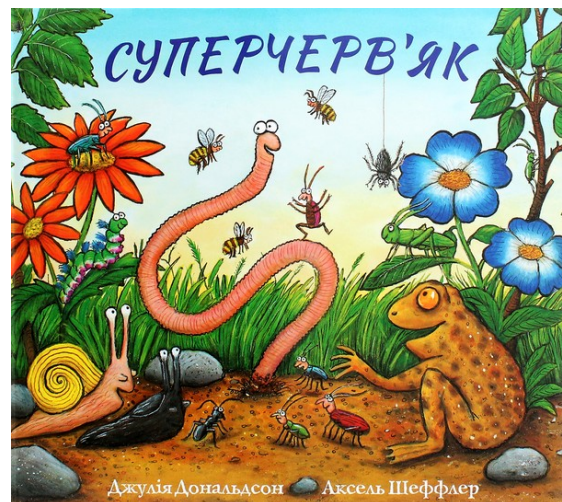
Рекомендуємо тобі до прочитання цікаві дитячі твори іноземних авторів. Нижче подані уривки з цих творів, тобі вони обов'язково сподобаються. Попроси батьків знайти повні версії цих творів і прочитайте їх разом.

СУПЕРЧЕРВ'ЯК

(уривок)

Супердовгий, супер дужий,
Супер-пупер небайдужий,
Всім допоможе – ось яка
Сила в Суперчерв'яка!

Лишенько! Що буде далі?
Жабеня на магістралі!
«Наш малюк от-от загине!»
Вжух! – герой АРКАН закине!

Цілий день у бджіл робота,
Вже й розважитись охота.
Нумо гратися дзижчалки,
Є для вас СУПЕРСКАКАЛКА!

У криницю жук упав,
Хто б іще його дістав?
Із води малого хутко
Порятує СУПЕРВУДКА!

*Джулія Дональдсон (переклад з англійської
Володимир Чернишенко)*

ЛІКАРКА ПЛЯМКА

(уривок)

Ось – Плямка з породи плямистих собак.
Проста далмантинка? ТА НІ, АЖ НІЯК!
А ось її власниця, тітонька Розі,
Що носить тонкі окуляри на носі.

Попивши чайку і поївши вівсянки,
Обидві до моря спішать на світанку.
Поплававши, чомно в автобус сідають
І разом в лікарню у нім доїжджають.

Ой, скільки в палаті сьогодні дітей!
Хтось спить, хтось сумує, хтось хоче гостей.
Ось ридма ридає малюк нездоровий,
Ось підліток вперто насуплює брови,
Трирічка бунтує, хтось жабкою скаче.

Ой, що це у дверях?..

Це ж носик собачий!

*Джулія Дональдсон (переклад з англійської
Катерини Міхаліциної)*

ПРАВДИВА ПІКСІ

(уривок)

Далеко, за милі і милі від нас,
Є місце, де сніг і морози весь час.
Там ельфи живуть, а ще тролі смердючі
І навіть поважні кролі балакучі.

Є там і звірята, і чудиська, й феї...
Ось Піксі Правдива – ви чули про неї?
Дрібна ця істота, печальна й сумна,
Не схожа в сім'ї ні на кого вона.

Ось брат її Браян, – він скаче й співає,
ось Сильва, сестриця, на крильцях літає.
Братів і сестер в неї п'ятдесят сім –
Співають, чаклують, рятують усі.

І Піксі Правдива, напевне могла б це,
Коли б не сердита двоюрідна бабця.

Бо мовила бабця хитренькій дитині:
«А щоб ти казала лиш правду від нині!»
Так бабця потужне закляття наклала –
І Піксі назавжди правдивою стала.
Лишень уявіть!

Метт Гейґ (переклад з англійської Ганни Яновської)

ЇЖАК В ОКУЛЯРАХ

Крізь вікно сяяв місяць. Фея суничка лежала в своєму ліжку й дрімала. Що це? Фея Суничка нагостила вушка. Перед вікном її будиночка-чайничка хтось буркотів. Їжак Цетті лежав на голках. Його гострі голки увіткнулись у суниці.

– І-і-і раз! – Суничка перевернула їжака. На його голках назбиралось багато ягід: чорниці, вишні і ожина. А тепер ще й суниці. Аж ось підлетів жук.

– Тримайте злодія! – Прогудів він.

Їжак почав налякано тікати. Суничка полетіла слідом за ним.

– Постривай-но, Цетті!

Їжак зупинився й сховався під листям, тремтячи від страху.

– Я – не злодій! – зі сльозами промовив маленький їжачок. – Я лише загубив свої окуляри. Цетті розповів, що він вже в кожному куточку лісу шукав свої окуляри. Без них їжачок був сліпий, наче кріт.

Тому Їжак Цетті скрізь перечіплявся й падав. Саме через це ягоди наштрикнулись на його голки. Звірята почали шукати окуляри.

Фея Сунияка запитала в жабок на болоті.

Метелик Бібо спитав у оленів в лісі. Равлик Руді поцікавився в інших равликів за деревами.

Незабаром зійшло сонце.

– Ось вони! – пропищала білочка.

Окуляри були зелені як трава. Вони лежали на траві під сонцем. Маленька фея дістала свою чарівну паличку. Вона торкнулась нею окуляр. Тадамс! – Тепер вони засяяли червоним кольором, як ялинкова прикраса.

Їжак Цетті був щасливий. Оскільки червоні окуляри загубити вкрай важко!

(переклад з німецької серії книг Штефані Далє)

РАВЛИК РУДІ В БІДІ

Фея Суничка вмостилась у кріслі. У садку дзижчали бджоли. Несподівано в гості завітав равлик Руді. Суничка й Руді випили суничного лимонаду. У Руді був новий будиночок. Він був жовтий як сонце. Равлик дуже ним пишався.

Раптом стало геть темно.

– Що це там на небі? Здається це хмара?

Метелики, бджоли, гусінь і сонечка-жучки сховалися.

– Тьху ти! – сказала фея Суничка. Це був великий птах. До них летіла ворона!

– Руді, поспіши! – вигукнула Суничка.

Але ж хатка равлика була важча за мішок, повний піску.

Суничка заповзла під листок. Ворона побачила равлика в траві. Фея Суничка відчула тривогу. Птах клацнув своїм гострим дзьобом.

– Ой-ой! Невже він хоче з'їсти Руді? – І тут маленькій феї прийшла в голову ідея. Суничка швиденько підлетіла до равлика, змахнула своєю чарівною паличкою і легенько торкнулась хатки равлика. Тадамс!

Ворона, як стріла, кинулась у сад. Її очі люто виблискували. Але де це подівся равлик?

Усюди лежали лише червоні суниці. Наче тут ніколи й не було равлика, жовтого як сонце.

Маленька фея дістала рогатку:

– Геть від моїх ягід!

Суничка заклала зелену ягідку суниці в рогатку. Вона була тверда, як камінь. Маленька фея прицілилася.

– А-яй! – вигукнула ворона й вхопилась за хвоста.

Птах полетів геть.

Ура! Равлик Руді був урятований!

(переклад з німецької серії книг Штефані Далє)

ЛІЗЕЛОТТА ХОВАЄТЬСЯ

(уривок)

Зазвичай Лізелотта полюбляє гратися з друзями у схованки. Та сьогодні фортуна не на її боці – найкращі схованки позаймали інші гравці. Лізелотта, яка бігала обійсям й шукала потаємне місце, була схожа на курку, що знесла яйце. Вона залізла на дерево. Минуло пів години, але її так ніхто і не знайшов.

– Ох і нудно на цьому дереві, – подумала Лізелотта й почала спускатися.

Проте, спустившись усього на кілька гілок, вона зупинилася.

– Ой, лишенько! Та тут знадобиться допомога! А раптом друзі її не знайдуть?

Краще за всіх лазила по деревах коза. Вона й поспішила на допомогу Лізелотті. Та коли коза наблизилась до корови, під її ногами пролунав тріск гілки. Налякана рятівниця швиденько стрибнула до Лізелотти.

– Чудово! – зраділа корівка. – Тепер я буду не сама!

Наступним на допомогу поспішив поні. Нещодавно він бачив трюк у виконанні циркових коней... Поні кудись побіг і повернувся із довгою дошкою та скатертиною.

Лізелотта розвеселилася, адже тепер усі друзі були поруч із нею!

На кухні фермерка майже закінчила готувати сливовий пиріг. Вона роззирнулася навсібіч і роззявила рота.

– Де це поділася скатертина? І чому надворі така тиша?

– А де ж інші тварини? – спитала фермерка у курок.

Нарешті вона побачила інших тварин і поспішила до сараю за довгою драбиною.

– Оце так!.. – дивувалася вона. – Яким чином усі свійські тварини могли опинитися на дереві?

Фермерка принесла драбину і почала підніматися вгору. Та коли вона вже дісталася потрібної гілки, то випадково відштовхнула драбину ногою.

– Здається нам знадобиться допомога нашого друга-листоноші.

– промовила фермерка. – Ну ж бо, курки, швиденько стрибайте вниз і принесіть папір, аби я змогла написати листа.

Тільки-но в руках фермерки з'явились олівець та папір, вона написала декілька слів, склала папірець і прив'язала курці до шиї, сказавши їй:

– А тепер швиденько біжи до листоноші!

Потім фермерка роззирнулася навсібіч:

– Ой, а хто це приніс сюди скатертину? Може влаштуємо на ній пікнік? Курки поспішили за свіжоспеченим пирогом і кавовим сервізом.

*(Александр Штеффенсмайєр,
переклад з німецької Світлани Колесник)*

Література

1. Аркадьєва О. О. Формування навичок читання в учнів 2–4 класів із дитячим церебральним паралічем з використанням інформаційних технологій: дис. ...канд. пед. наук : 13.00.03 / Аркадьєва Ольга Олександрівна. – К., 2015. – 236 с.
2. Гейг Метт Правдива Піксі / пер.з анг. Г.Яновської. – Х.: Видавництво «Жорж», 2021. – 128 с.
3. Далє Штефані Ягідна фея Суничка. Пригоди в Ягідному лісі / пер. з нім. Для дітей дошкільного віку, провідний редактор Ю.Каспарова. – Харків: Видавництво «Ранок», 2017. – 43с.: іл.
4. Даниленко Н.А. Заняття з логопедом. Діагностика і корекція / іл. Н.В. Кридченко, Курдюмова О.І. – Х.: Вид. Група «Основа», 2013. – 128 с.: іл.
5. Дональдсон Джулія Суперчерв'як / пер. з анг. В. Чернишенко. – Харків: Видавництво «Читаріум», 2021. – 32 с.: іл.
6. Дональдсон Джулія Лікарка Плямка / пер. з анг. К. Міхаліциної. – Харків: Видавництво «Читаріум», 2022. – 32 с.: іл.
7. Едігей В.Б. Вчися читати, малюк! / В.Б. Едігей. – Київ «Гранд», 1993. – 254 с.
8. Каменєва-Замараєва Т. В. Маленьким щебетунчикам. Логопедичні завдання для занять батьків з дітьми (5-6 років) / Т. В. Каменєва-Замараєва, Л. В. Рудяк, Л. М. Тимошенко. – 2-ге вид., випр. – Х.: Вид.група «Основа», 2013. – 176 с., табл. – (Серія «Розмовляємо правильно»).
9. Локтіонова Галина Швидкочиталочка. Збірник завдань для дітей 6-9 років:
https://www.instagram.com/materials_catalog?igsh=dTRucjhubDk2aTQ3
10. Сонечко Ірина Видання для навчання. Серія книг «Читання: крок за кроком» Читаємо з картинками. Піжмурки. Для дітей дошкільного віку. – Харків: Ранок, 2023. – 15 с.
11. Сонечко Ірина Видання для навчання. Серія книг «Читання: крок за кроком» Читаємо з картинками. Ягоди для вовка. Для дітей дошкільного віку. – Харків: Ранок, 2023. – 15 с.
12. Шипарьова О.В. Школа швидкочитання. 1 клас / О.В. Шипарьова. – Харків: Навчальна література, 2024. – 32 с.
13. Штеффенсмайєр Лізелотта ховається / пер. з нім. С.Колесник. – Х.: Віват, 2016. –32 с.: іл. – (Акварель)